

με το

ΔΙΚΗΓΟΡΟ

#metodikigoro

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΜΑΓΑΖΙΝΟ ΓΝΩΜΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 8 | ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2023

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

Δικαιοσύνη 2023 Παρόν & Μέλλον

Μεγάλη εκδήλωση-παρέμβαση

**ΠΛΟΥΣΙΑ
ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ**

■
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ
Γιώργος Φλωρίδης,
Υπουργός
Δικαιοσύνης

- ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΚΗ:
ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΓΙΑ ΑΛΛΑΓΕΣ ΟΥΣΙΑΣ
- ΝΕΕΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΩΔΙΚΩΝ
- ΕΠΙΔΟΜΑ ΚΥΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΛΟΧΕΙΑΣ
ΣΕ ΕΜΜΙΣΘΕΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥΣ
- ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

με το ΔΙΚΗΓΟΡΟ

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΜΑΓΑΖΙΝΟ ΓΝΩΜΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Το παρόν έντυπο αποτελεί έκδοση του Συνδυασμού του ΔΣΑ «Με Το Δικηγόρο» και αποκλειστικό στόχο έχει την ενημέρωση για ζητήματα που αφορούν το Σύλλογο μας και τα μέλη του ΔΣΑ και εν γένει τη δικηγορία. Καθώς επίσης και τη φιλοξενία αρθρογραφίας σχετικά με τη Δικαιοσύνη.

Συντακτική Ομάδα

Δημήτρης Αναστασόπουλος
 Ιωάννης Αχιλλιάς
 Δημήτρης Διαμαντόπουλος
 Γεώργιος Καραχάλιος
 Αντώνης Μιχελόγγonas
 Γιάννης Μπαρκαγιάννης
 Κώστας Μωυσίδης
 Γιώτα Παντελεάκη
 Μαρία Πιτσάκη
 Στράτος Σούπος
 Ανδρέας Σπυρόπουλος
 Σταύρος Σταυρίδης
 Δημήτρης Τριπερίνας
 Κατερίνα Τσιώνα
 Δήμητρα Χαλά
 Τίτος Χριστόπουλος

Αρχισυνταξία

Έλενα Γκερέκου

Επιμέλεια Ύλης

Στέλλα Τοπάλη

Επιμέλεια Έκδοσης

Νίκος Λαγομιτζής

Καλλιτεχνική Επιμέλεια

Βάνα Ρουσιώτη

Παραγωγή - Εκτύπωση

ΝΙΚΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.

Ευγενική Χορηγία

*Οι απόψεις που εκφράζονται στα άρθρα δεν εκφράζουν απαραίτητα τη γνώμη του magazino μας ή της Συντακτικής Ομάδας συνολικά.

Επικοινωνία: info@metodikigoro.gr

Αφήστε μας επιτέλους να δουλέψουμε!

editorial

Βρισκόμαστε στον 3ο μήνα του νέου δικαστικού έτους 2023-2024, έχοντας ήδη ένα «διάλειμα» δύο περίπου εβδομάδων λόγω των αυτοδιοικητικών εκλογών που έλαβαν χώρα τον Οκτώβριο. Ευχόμαστε η χρονιά στο εξής να κυλήσει ομαλά, χωρίς εμπόδια και «εκπλήξεις». Όπως κύλησε και η προηγούμενη δικαστική χρονιά, 2022-2023, που ήταν η πρώτη μετά από πολλά χρόνια (αποχών, κοινωνικών αναταραχών, καραντίνας, κλπ) που μπορέσαμε να

δουλέψουμε απρόσκοπτα. Και αισθανθήκαμε μια κάποια κανονικότητα στην καθημερινότητά μας, πέραν των γνωστών, χρόνιων παθογενειών στο χώρο της δικαιοσύνης. Έτσι ευελπιστούμε να εξελιχθεί και η τρέχουσα δικαστική χρονιά, προσδοκώντας πάντα σε «καλύτερες ημέρες» (ουτοπία;). Άλλωστε και οι δικηγόροι είμαστε ένας από τους κρίκους της κοινωνικής αλυσίδας. Αν η κοινωνία ευημερεί, ευημερούμε και εμείς. Και αντίστροφα βεβαίως.

Αυτή η νέα δικαστική χρονιά μας βρίσκει όμως αντιμέτωπους και με τις εξαγγελίες της νέας ηγεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, τόσο για την αστική όσο και για την ποινική δικαιοσύνη. Κάποιες από αυτές κινούνται σίγουρα στη σωστή κατεύθυνση, κάποιες άλλες είναι αμφιλεγόμενες και κάποιες εξ αυτών ήταν σίγουρα ατυχείς. Πχ οι διαρροές στον τύπο για την επιβολή «αναβολόσημου», και δη υπέρογκου, ειδικά για τον συνήγορο υπεράσπισης, ήταν

περιεχόμενα

- 4 Δικαιοσύνη 2023 – Παρόν & Μέλλον**
Μια εκδήλωση θεσμός πλέον για τη Δικαιοσύνη στη χώρα μας
- 8 Συνέντευξη** του Υπουργού Δικαιοσύνης Γιώργου Φλωρίδη
- 10 Επιτάχυνση στην Πολιτική Δίκη:**
Ευκαιρία για αλλαγές ουσίας
- 12** Νέες τροποποιήσεις κωδικών
- 13** Ο ρόλος του θεσμού της ποινικής διαπραγμάτευσης στην επιτάχυνση της ποινικής διαδικασίας
- 14** Το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης ως ο κατεξοχόν επιτυχημένος θεσμός της ευρωπαϊκής δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις

εκτός κάθε λογικής και επιστημονικής βάσης. Προκειμένου να υπάρξει το περιθώριο σοβαρών αλλαγών/τομών στο χώρο της Δικαιοσύνης απαιτείται αμοιβαίος σεβασμός από όλες τις πλευρές και καλή προαίρεση, αποδεικνυόμενη στην πράξη. Κάθε αλλαγή είναι καταδικασμένη σε αποτυχία αν δεν έχει τουλάχιστον την αποδοχή του δικηγορικού σώματος, καθόσον αυτό είναι που θα σηκώσει και το μεγαλύτερο βάρος εφαρμογής της.

Ειδικότερα στο χώρο της αστικής δικαιοσύνης, έχουν υπάρξει εξαγγελίες που φαίνεται για πρώτη φορά ότι πράγματι μπορούν να δώσουν κάποιες λύσεις, κάποιες σημαντικές ανάσες στα διαχρονικά ζητήματα ταχύτητας αλλά και ποιότητας. Η αξιοποίηση - μέσω της αναβάθμισης τους - των ειρηνοδικών και η μεταφορά δικαστηριακής ύλης σε δικηγόρους και συμβολαιογράφους, κινούνται σίγουρα στη σωστή κατεύθυνση και το δικηγορικό σώμα είναι και ώριμο και έτοιμο να τις υποστηρίξει. Θα πρέπει ωστόσο να δράσουμε την ευκαιρία και για μια συνολική αναθεώρηση του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, με βασικό στόχο την απλοποίηση του. Ίσως έχουμε την πιο περίπλοκη δικονομία σε όλο τον κόσμο.

Ωστόσο, η χρονιά αυτή έχει ξεκινήσει και με μια νέα, απρόσμενη στοχοποίηση του δικηγορικού σώματος, και των ελεύθερων επαγγελματιών εν γένει. Βεβαίως αναφερόμαστε στο νέο σύστημα φορολόγησης, με τεκμαρτό εισόδημα βάσει του κατώτατου μισθού (780 ευρώ X 14 μήνες = 10.920 ευρώ). Ίσως μάλιστα την ώρα που εκτυπώνεται το παρόν τεύχος να έχει ψηφιστεί ο εν λόγω νόμος. Ευελπιστούμε πως όχι και ότι οι εμπνευστές του θα έχουν εισακούσει την απολύτως εύλογη και κάθετη αντίδραση μας. Ασφαλώς και είναι δεδομένο ότι υπάρχει μεγάλη φοροδιαφυγή στη χώρα μας. Είναι επίσης δεδομένο ότι αυτή δεν έχει αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά ποτέ. Ωστόσο είναι απορίας άξιο γιατί ποτέ καμία κυβέρνηση δεν έχει προσπαθήσει να πραγματοποιήσει μια σοβαρά μεγάλη τομή, που δεν είναι άλλη από την απλοποίηση του φορολογικού συστήματος

(όλα τα έσοδα-όλα τα έξοδα) και δύο-τρεις φορολογικούς συντελεστές, ανάλογα τα εισοδήματα (με έμφαση βεβαίως στα ψηλότερα). Αντ' αυτών, επιλέγονται ξανά και ξανά περίπλοκα φορολογικά συστήματα, με δυσνόητους συντελεστές, τεκμήρια, χρονοπλάσια, κλπ, κλπ. Οριζόντια μέτρα που κατά τεκμήριο είναι άδικα και που ευνοούν εν τέλει τη φοροδιαφυγή. Και όλα αυτά, σε μια εποχή που η τεχνολογία επιτρέπει εύκολα τη διαπίστωση της φοροδιαφυγής (ή της φοροαποφυγής). Είναι απολύτως παράλογο μετά από δώδεκα και πλέον χρόνια κρίσεων, όπου υπήρξε πραγματική αφάιμαξη των ελεύθερων επαγγελματιών, να αντιμετωπίζουμε εκ νέου μια ισοπεδωτική φορολογική πολιτική.

Όσοι επιλέξαμε να γίνουμε (ή να παραμείνουμε) δικηγόροι γνωρίζαμε ότι ακολουθούσαμε έναν δύσκολο δρόμο. Γοητευτικό πολύ, με πολλές συγκινήσεις και ευκαιρίες ανέλιξης. Οπωσδήποτε όμως δύσκολο, αναφορικό και γεμάτο απογοητεύσεις. Αυτά όλα είναι αποδεκτά, στο βαθμό που συμβαίνουν λίγο πολύ παντού. Όμως το ασφυκτικό πλαίσιο που συνεχώς δημιουργείται στη χώρα μας, με τις διαρκείς αλλαγές των κανόνων τόσο στο πραγματικό πεδίο άσκησης της δικηγορίας, δηλαδή στα δικαστήρια, όσο και των οικονομικών όρων, επί τα χείρω ως επί το πλείστον, επαυξάνουν και συντηρούν ένα τοξικό πλαίσιο που παρόμοιο του σίγουρα δεν υπάρχει πουθενά αλλού. Οι δικηγόροι το μόνο που απαιτούμε είναι να μας αφήσουν να δουλέψουμε απερίσπαστοι, με γνωστούς και σταθερούς κανόνες, και χωρίς το χέρι του κράτους διαρκώς στην τσέπη μας. Αυτό το νέο έτος που ήδη διανύουμε, αυτό ακριβώς είναι το μήνυμά μας προς πάσα κατεύθυνση και για αυτό θα αγωνιστούμε!

Δημήτρης Αναστασόπουλος
Επικεφαλής της Παράταξης ΔΣΑ
«Με Το Δικηγόρο»

15 Οικογενειακή Διαμεσολάβηση

16 «-Μάχιμη Δικηγορία... -Παρούσα»

17 Επί τω δικηγορείν άνευ zachárews

18 Των φρονίμων τα παιδιά πριν πεινάσουν μαγειρεύουν

19 Ασφαλιστικές εισφορές, ασφαλιστική ικανότητα & συνδικαλιστική γυμναστική

19 Παιδικά βιβλία και δικόγραφα. Γίνεται;

21 Επίδομα κυοφορίας και λοχείας σε έμμισθες δικηγόρους

22 **Ακαδημαϊκές υποτροφίες από το ΔΣΑ:** Μία κίνηση για την αναβάθμιση του κύρους του δικηγορικού λειτουργήματος

22 **Ελάχιστη αμοιβή ασκουμένων δικηγόρων:** Μια αναγκαιότητα για το κύρος της δικηγορίας

23 **Νέο (;) ξεκίνημα με την πάταξη της φοροδιαφυγής:** Τα προτεινόμενα μέτρα και στο επίκεντρο πάλι οι δικηγόροι

24 Φορολογικό Ημερολόγιο

26 Αθλητικά

27 **Τρε-law** καταστάσεις

28 Προσθήκη - Αντίκρουση

Δικαιοσύνη 2023 - Παρόν & Μέλλον

Μια εκδήλωση θεσμός πλέον για τη Δικαιοσύνη στη χώρα μας

Την Τετάρτη 4 Οκτωβρίου 2023 πραγματοποιήθηκε στο Μέγαρο της Παλαιάς Βουλής η, καθιερωμένη πλέον, εκδήλωση της παράταξης μας και της Ε.Ε.Ν.ε-Θέμις, που λαμβάνει χώρα με αφορμή τη γιορτή της Δικαιοσύνης στις 3 Οκτωβρίου, ημέρα εορτασμού του Αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου. Πρόκειται για μια εκδήλωση – δημόσια συζήτηση, που σκοπό έχει, κάθε χρόνο, να διαπιστώνει τα ζητήματα που μας απασχολούν περισσότερο και, κυρίως, να αποτελεί ένα βήμα διαλόγου και παρέμβασης για όλα όσα πρέπει να αλλάξουν. Η φετινή εκδήλωση μας ξεπέρασε κάθε προσδοκία συμμετοχής, αφού μας τίμησαν με την παρουσία τους περισσότεροι από τριακόσιοι συνάδελφοι μας. Μέρος σε αυτή έλαβαν ως ομιλητές οι **Παναγιώτης Δανιάς**, Πρόεδρος Ένωσης Διοικητικών Δικαστών, Εφέτης Δ.Δ., **Ευστάθιος Βεργώνης**, Εισαγγελέας Εφετών, αν. Γενικός Γραμματέας Ε.Δ.Ε., **Παναγιώτης Περάκης**, Πρόεδρος CCBE, Δικηγόρος και **Δημήτρης Αναστασόπουλος**, Πρόεδρος Ε.Ε.Ν.ε-Θέμις, Σύμβουλος ΔΣΑ, Επικεφαλής του Συνδυασμού ΔΣΑ «Με Το Δικηγόρο». Το συντονισμό της ανέλαβε ο τ. Σύμβουλος ΔΣΑ Θανάσης Παυλόπουλος, ενώ η εκδήλωση ξεκίνησε με τον χαιρετισμό του Υφυπουργού Δικαιοσύνης και δικηγόρου κ. Ιωάννη Μπούγα. Τέλος, μετά το πέρας της εκδήλωσης η συζήτησή μας συνεχίστηκε με πολύ κέφι στο μπαρ που βρίσκεται ακριβώς δίπλα στην Παλαιά Βουλή.

Ακολουθούν σημεία της ομιλίας του επικεφαλής της παράταξης μας κ. **Δημήτρη Αναστασόπουλου**:

Η Γιορτή της Δικαιοσύνης μπορεί να αφορά καταρχήν το Δικαστικό σώμα αλλά **Δικαιοσύνη χωρίς δικηγόρους δεν νοείται**. Αν, όπως αναφέρει ο **Ronald Dworkin** στην «**Αυτοκρατορία του Νόμου**», «τα δικαστήρια είναι οι πρωτεύουσες της αυτοκρατορίας του νόμου και οι δικαστές οι άρχοντες τους» τότε, θα προσέθετα, και **οι Δικηγόροι είναι οι ιππότες του φωτός, που αγωνίζονται συνεχώς να στρέψουν το βλέμμα των «αρχόντων» στον Ήλιο της Δικαιοσύνης. Είναι οι εργάτες που μοχθούν νυχθημερόν να στεριώσουν το θεμέλιο λίθο της Δικαιοσύνης στις «πρωτεύουσες της αυτοκρατορίας».**

Ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου **Ευάγγελος Κρουσταλάκης** στο χαιρετισμό του στην Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας στο Ηράκλειο στις **2 Νοεμβρίου του 2002** είχε αναφέρει επί λέξει τα εξής: «*Σε μια δημοκρατική κοινωνία ο δικηγόρος έχει να επιτελέσει ύψιστο λειτουργήμα... Η παρουσία του δικηγόρου σε μια εποχή συνεχούς ρεύματος οικονομικών μεταναστών, διακρατικής διακίνησης της παρανομίας, οξύτατων προβλημάτων ανεργίας μοιάζει σαν θεία ευλογία, ιδίως για τους εργαζομένους...*»

Μεταφερόμενοι όμως στη σημερινή πραγματικότητα, λεκτέα είναι τα εξής:

Επιτάχυνση απονομής δικαιοσύνης. το αιώνιο πρόβλημα! Πολύ χαρακτηριστικό προς τούτου είναι η έκδοση του Παναγιώτη Τσοούκα, Δικαστή ΣΤΕ, «*Ο Ασάλευτος χρόνος της Ελληνικής Δικαιοσύνης*», όπου εμπεριέχονται **67** κείμενα κριτικής από το **1880 ως το 2011**: σε όλα σχεδόν γίνεται αναφορά για την αργή απονομής της!

Σε αυτό το σημείο πρέπει να είμαστε ειλικρινείς πρώτα με τον εαυτό μας και έπειτα με την κοινωνία! Όταν προτάσσεται συνεχώς το ζήτημα της «επιτάχυνσης», περιορίζοντας συνεχώς τη δικαιοδοτική κρίση, ή θεσπίζοντας διαδικασίες «εξπρές», είναι βέβαιο ότι

αυτό θα γίνεται εις βάρος της ποιότητας της απονομής δικαιοσύνης.

Βεβαίως **δεν μπορούμε ποτέ εμείς οι νομικοί να αποδεχτούμε ότι θα θυσιάσει η ποιότητα απονομής Δικαιοσύνης χάριν της ταχύτητας!** Γιατί βασικό συστατικό της απονομής δικαιοσύνης είναι η εμπιστοσύνη που θα πρέπει να αισθάνεται ο πολίτης για αυτή. Αν απωλεσθεί η **εμπιστοσύνη** τότε λείπει και η δημοκρατική νομιμοποίηση της και οδηγούμαστε σε άλλες καταστάσεις.

Δεν πρέπει λοιπόν να αντιμετωπίζεται η Δικαιοσύνη πρωτίστως με όρους οικονομίας αλλά πρωτίστως **με όρους Δικαίου!**

Στην Ποινική Δικαιοσύνη εκδικάζονται ακόμα πράξεις με χρόνο τέλεσης του **2002**.

Στην **Πολιτική Δικαιοσύνη** οι προσπάθειες που έγιναν για επιτάχυνση της, με την κατάργηση της ακροαματικής διαδικασίας το **2016** έπεσαν στο κενό, καθώς όχι μόνο δεν υπήρξε επιτάχυνση, αλλά υφίστανται **πλέον προβλήματα ποιοτικής φύσεως**. Εύλογα πχ αναρωτιέται κανείς πως το Δικαστήριο μπορεί να οδηγηθεί σε ορθή δικανική κρίση σε υποθέσεις πχ ιατρικής ευθύνης βάσει «προκατασκευασμένων» ενόρκων βεβαιώσεων και χωρίς τη δυνατότητα της αποκαλυπτικής ακροαματικής διαδικασίας.

Ένα τόσο σοβαρό και τόσο εμμένον πρόβλημα δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί αποσπασματικά. Απαιτείται **ευρύς διάλογος**, με όλους τους παράγοντες της δικαιοσύνης, και αποφάσεις που πρέπει να στηρίζονται σε εμπειρικά δεδομένα και, σε όσο γίνεται, ευρείες συναινέσεις. Έχω κατ' επανάληψη προτείνει τη διενέργεια ενός **εθνικού διαλόγου για τη Δικαιοσύνη**. Έναν διάλογο με αρχή, μέση και τέλος, Με τη συμμετοχή όλων των παραγόντων: δικαστών, δικηγόρων, ακαδημαϊκών, υπαλλήλων, όλων. Είναι βέβαιο ότι θα υπάρξουν συγκρούσεις και διαφωνίες. Είναι όμως εξίσου βέβαιο ότι θα υπάρξουν και συγκλίσεις, που θα επιφέρουν αποτελέσματα πολύ πιο πρακτικά, από όσα έχουμε δει μέχρι σήμερα.

Σε ό,τι αφορά τις προτάσεις που έχουν ήδη ανακοινωθεί από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, οι περισσότε-

ρες κινούνται στη σωστή κατεύθυνση. Συνοπτικά, δε, αναφέρουν τα εξής σχετικά:

- **Η αξιοποίηση των 900 και πλέον Ειρηνοδικών**, που μετά το «Νόμο Κατσέλη δεν έχουν σημαντικό όγκο εργασίας, είναι οπωσδήποτε στη σωστή κατεύθυνση. Είτε με την αύξηση της αρμοδιότητας των Ειρηνοδικείων, είτε, σωστότερα, με την αναβάθμιση τους σε Πρωτοδικές και την υπαγωγή τους στα κατά τόπο αρμόδια Πρωτοδικεία, πρόκειται για μέτρο που θα επιφέρει σίγουρα βελτίωση στην ταχύτητα, **χωρίς να συνεπάγεται εκπτώσεις στην ποιότητα**. Ασφαλώς δεν αρκεί η τυπική αναβάθμιση των Ειρηνοδικών αλλά απαιτείται και η γραμματειακή και συνολική αναβάθμιση των υποδομών των Ειρηνοδικείων και των Πρωτοδικείων.

- **Μεταφορά δικαστηριακής ύλης σε συμβολαιογράφους και δικηγόρους**: Διαταγές πληρωμής, προσημειώσεις και εξαλείψεις, κληρονομητήρια, πράξεις έγκρισης σωματείων κ.α, πρόκειται, σύμφωνα με τις προθέσεις του Υπουργείου να μεταφερθούν κατά κύριο λόγο στους δικηγόρους. Πρόκειται για σωστό μέτρο που και αποσυμφόρηση στα δικαστήρια θα φέρει και θεσμική αναβάθμιση των Δικηγόρων, που έχουμε τα εκέγγα να ανταπεξέλθουμε σε αυτό το έργο.

- **Δικαστικοί υπάλληλοι**: είναι από τις μεγαλύτερες πληγές σήμερα. Αναμένεται η πρόσληψη περίπου 300 το επόμενο διάστημα, θα αποτελέσει μεγάλη ανακούφιση.

Απαιτούνται ωστόσο και άλλες διορθωτικές παρεμβάσεις. Με πρώτη και κύρια την απλοποίηση

της Πολιτικής Δικονομίας. Αν μη τι άλλο απαιτείται απλοποίηση και ενιαιοποίηση των δικονομικών προθεσμιών. Υπάρχουν περί τις 21 διαφορετικές περιπτώσεις προθεσμιών προτάσεων και προσθήκης-αντίκρουσης που προβλέπονται σήμερα στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, χωρίς κανέναν ουσιαστικό λόγο!

Απαιτείται επίσης **αναθεώρηση του συστήματος διοίκησης των δικαστηρίων**. Δυστυχώς συχνά οι Διοικήσεις ασκούν έναν διεκπεραιωτικό ρόλο, επιδιώκοντας και την τήρηση των ισορροπιών με τους συναδέλφους τους. Απαιτείται πιο ουσιαστική και πιο δυναμική διαχείριση της καθημερινότητας των δικαστηρίων.

Θα πρέπει επίσης να ενεργοποιηθούν τα πειθαρχικά συμβούλια των δικαστών για ζητήματα καθυστέρησης έκδοσης αποφάσεων.

Σε ό,τι αφορά το κρίσιμο ζήτημα των υποδομών, η κατάσταση σήμερα είναι **τριτοκοσμική**. Η Ευελπίδων, το μεγαλύτερο Πρωτοδικείο της χώρας είναι εδώ και χρόνια εγκαταλειμμένη. Έχει εξαγγελθεί το **νέο Πρωτοδικείο**, ωστόσο δεν μπορούμε εν τω μεταξύ να αποδεχόμαστε τις σημερινές συνθήκες. Απαιτείται άμεση παρέμβαση.

Σε ό,τι αφορά την ποινική δικαιοσύνη ειδικότερα, τα τελευταία χρόνια ο ΠΚ και ο ΚΠΔ **αλλάζουν συχνότερα και από την φορολογική νομοθεσία**. Ανεπίτρεπτο.

Οι θέσεις μας σχετικά με τις εξαγγελθείσες τροποποιήσεις, όπως τις επεξεργάστηκα στα πλαίσια της αρ-

μόδιας Επιτροπής ΔΣΑ και έγιναν δεκτές από όλα τα μέλη της Επιτροπής, είναι επιγραμματικά οι εξής:

Επιχειρούμενες τροποποιήσεις στον Ποινικό Κώδικα

- **Επαναφορά της μετατροπής της ποινής φυλάκισης σε χρηματική ποινή**: Πρόκειται για έναν **θεσμό ελληνικής προέλευσης/έμπνευσης**, που δεν συναντάται, εξ όσων γνωρίζουμε, πουθενά αλλού στον κόσμο. Πρόκειται για αποκλειστικά εισπρακτικού χαρακτήρα μέτρο, που ουδόλως εξυπηρετεί τους σκοπούς της ποινικής δικαιοσύνης. Ορθώς καταργήθηκε με το νέο Π.Κ. **Μόνη λύση είναι η ενεργοποίηση και η θεσμική ενίσχυση του θεσμού της μετατροπής της ποινής σε κοινωφελή εργασία**.

- **Αύξηση του ανώτατου ορίου πρόσκαιρης κάθειρξης από τα δεκαπέντε στα είκοσι έτη**: Η εξαγγελία αυτή δεν εδράζεται σε κανένα απολύτως στοιχείο που να καταδεικνύει ότι η εφαρμογή της θα επιδράσει κατασταλτικά στην εγκληματικότητα. Αντιθέτως, βασική αρχή της εγκληματολογίας είναι ότι η **βεβαιότητα και όχι η αυστηρότητα της ποινής** είναι εκείνη που μπορεί να επιδράσει αποτρεπτικά.

- **Μείωση του ανωτάτου ορίου των ποινών που επιδέχονται αναστολής**: Η άποψη ότι θα πρέπει σε ορισμένες περιπτώσεις να εκτίεται έστω ένα μέρος των ποινών, ακόμα και για πλημμελήματα, είναι **καταρχήν ορθή**. Ωστόσο, η μείωση του ανωτάτου ορίου των ποινών που επιδέχονται αναστολής από τα τρία έτη στο ένα, πέραν του ότι δεν προκύπτει να βασίζεται σε κάποια στοιχεία που να καταδεικνύουν τη βα-

“Ο Σωκράτης –ως ένα από τα βασικά του επιχειρήματα για την ύπαρξη μεταθανάτιας ζωής– έλεγε: δεν υπάρχει τέλεια Δικαιοσύνη στον κόσμο αυτό. Την αναζητούμε, αλλά δεν την έχουμε δει ποτέ στον κόσμο μας. Είναι ένα ιδανικό στο μυαλό μας, ίσως ως ανάμνηση από έναν άλλον κόσμο. ”

οιμότητα και αποτελεσματικότητα της, παραγνωρίζει επιπλέον τις πραγματικές συνθήκες που επικρατούν σήμερα στο σωφρονιστικό σύστημα της χώρας μας. Συνθήκες που σίγουρα δεν επιτρέπουν την αθρόα φυλάκιση καταδικασμένων για πλημμελήματα, υπό συνθήκες τουλάχιστον σεβασμού της προσωπικότητας του καταδικασθέντος. Βεβαίως μπορεί να συζητηθεί η αυστηροποίηση σε ό,τι αφορά την πραγματική έκτιση των ποινών, τουλάχιστον σε συγκεκριμένα αδικήματα, ωστόσο η τελική κρίση θα πρέπει να επαφίεται στον δικαστή, υπό τους όρους και στο πλαίσιο που θα θέτει ο νόμος.

Σε κάθε περίπτωση, η υιοθέτηση ενός τέτοιου μέτρου, σε οποιαδήποτε εκδοχή του, **θα πρέπει να συνεπάγεται και τον υποχρεωτικό διορισμό συνηγόρου υπεράσπισης και για τα πλημμελήματα, όπως συμβαίνει ήδη για τα κακουργήματα.**

- Αυστηροποίηση του πλαισίου της υπ’ όρον απόλυσης καταδικασθέντων για σοβαρά αδικήματα: Είναι αλήθεια ότι αρκετές φορές η κοινή γνώμη έχει δικαίως εξεγερθεί, παρακολουθώντας την αποφυλάκιση καταδικασθέντων για πολύ σοβαρά αδικήματα σε λίγα χρόνια. Ιδίως σε λίγα χρόνια σε σχέση με τις επιβληθείσες ποινές. Επομένως η αυστηροποίηση του πλαισίου εφαρμογής του θεσμού της υπ’ όρον απόλυσης, πρωτίστως προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι βασικοί σκοποί του ποινικού δικαίου (προληπτικός-κατασταλτικός), αλλά και προκειμένου να εμπεδωθεί το αίσθημα δικαίου της κοινωνίας, είναι μια συζήτηση που πρέπει η νομική κοινότητα να κά-

νει. Χωρίς ωστόσο να υποτιμάται παράλληλα καθόλου η ανάγκη επανένταξης των καταδικασθέντων, ο πραγματικός σωφρονισμός τους καθώς και οι κρατούσες συνθήκες και υποδομές των σωφρονιστικών καταστημάτων της χώρας.

- Επαναφορά της αυτεπάγγελτης δίωξης της απάτης και της απάτης με υπολογιστή (άρ.405): Με το νέο Π.Κ. τα αδικήματα της απάτης, που έως τότε διώκονταν αυτεπάγγελα, θεσπίστηκε να διώκονται κατ’ έγκληση. Ωστόσο η αλλαγή αυτή στην πράξη αποδείχθηκε εσφαλμένη, καθώς ιδίως σε περίπλοκες υποθέσεις οικονομικού ή άλλου χαρακτήρα είναι εξαιρετικά δύσκολο το θύμα να κατορθώσει να συγκεντρώσει όλα τα αναγκαία στοιχεία, ώστε να συνταχθεί εγκαίρως μια στοιχειοθετημένη έγκληση, όπως θα ήθελε και θα μπορούσε, προσκομίζοντας εξαρχής και όλα τα αναγκαία αποδεικτικά μέσα. Επίσης, συχνά η παραπλανητική συμπεριφορά του δράστη διαρκεί επί μακρόν και μετά την αμιγώς εγκληματική συμπεριφορά του, κάτι που επίσης εγκυμονεί κινδύνους για την απώλεια της τρίμηνης προθεσμίας. Συνεπώς η επαναφορά της αυτεπάγγελτης δίωξης είναι ορθή.

Επιχειρούμενες τροποποιήσεις στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

- Αύξηση παραβόλων: η εξαγγελόμενη υπέρογκη αύξηση των παραβόλων για τα κατ’ έγκληση δικώμενα αδικήματα και για την προσφυγή κατά της απορριπτικής εισαγγελικής Διάταξης και κατά του Κλητηρίου Θεσπίσματος, επιχειρήθηκε και στο παρελθόν, χωρίς

να διατίθενται στοιχεία για την αποτελεσματικότητα του μέτρου. Σε κάθε περίπτωση, δεν θα πρέπει να περιορίζεται σημαντικά το δικαίωμα έννομης προστασίας και δη υπό οικονομικούς όρους, εξαιτίας ορισμένων περιπτώσεων καταχρηστικής άσκησης των ενδίκων μέσων.

- Περαιτέρω διεύρυνση της αρμοδιότητας του Μονομελούς Εφετείου: η επιχειρούμενη νέα διεύρυνση της αρμοδιότητας του Μονομελούς Εφετείου **το μόνο που θα επιτύχει είναι να θυσιάσει περαιτέρω την ποιότητα στην απονομή δικαιοσύνης χάριν της (αβέβαιης) ταχύτητας. Προφανώς εδράζεται σε κάποιο μη επαληθευόμενο εμπειρικά τεκμήριο ότι όλοι οι δικαστές διαθέτουν την ίδια ικανότητα κρίσης και εμπειρία.** Ωστόσο, η θέση αυτή είναι όλως εσφαλμένη. Άλλωστε, και στατιστικά κρίνοντας, όπως όλοι οι δικηγόροι, όλοι οι πολιτικοί και ούτω καθεξής, δεν είναι το ίδιο κατάλληλοι, το ίδιο ισχύει και για τους δικαστές. Δεν μπορεί, λοιπόν, να επαφίεται η κρίση σε έναν άνθρωπο για πολύ σοβαρά αδικήματα, συχνά περίπλοκα και με δυσνόητα αποδεικτικά ζητήματα (όπως πχ είναι και οι φορολογικές υποθέσεις, οι οποίες συζητείται να μεταφερθούν στα Μονομελή Εφετεία). Περαιτέρω, δεν διατίθενται στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η μέχρι τώρα εφαρμο-

γή του θεσμού των Μονομελών Εφετείων πράγματι ωφέλησε στην επιτάχυνση της Δικαιοσύνης, χωρίς εκπτώσεις παράλληλα στην ποιότητά της.

- Διεύρυνση της απευθείας παραπομπής των κακουρηγμάτων: Καταρχάς η εξαγγελόμενη αυτή ρύθμιση έρχεται σε αντίθεση με τον επιθυμητό στόχο του περιορισμού των υποθέσεων που αβασίμως φτάνουν μέχρι το ακροατήριο. Περαιτέρω, η απευθείας παραπομπή όλων των κακουρηγμάτων των ειδικών ποινικών νόμων (όπως είναι π.χ. η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, η απάτη σε βάρος της Ε.Ε., κλπ) στο ακροατήριο, χωρίς την ενδιάμεση κρίση των Συμβουλίων, είναι βέβαιο ότι θα οδηγήσει σε συλλήβδην παραπομπές στα δικαστήρια σοβαρών και σύνθετων αδικημάτων, με περαιτέρω αποτέλεσμα την επιβάρυνση των Δικαστηρίων, αντί της ελάφρυνσής τους.

Σε κάθε περίπτωση, και πέραν των όποιων μεγάλων αλλαγών, μπορεί να υπάρξει μεγάλη εξοικονόμηση χρόνου εφόσον υπάρξει καλύτερη οργάνωση των δικαστηρίων, και ιδίως στο Εφετείο, καθώς κάθε ημέρα χάνεται πολύς χρόνος γιατί:

- δεν γνωρίζει το δικαστήριο σε ποιες υποθέσεις απαιτείται **διορισμός δικηγόρου αυτεπαγγέλτω**
- δεν έχουν φροντίσει να υπάρχει **μεταφραστές**
- δεν έχουν επιμεληθεί της δικογραφίας και για όλα τα δικονομικά ζητήματα (π.χ. επιδόσεις)
- δεν γνωρίζουν από πριν πιθανές ημερομηνίες διακοπή
- τα διαλείμματα αναψυχής διαρκούν υπερβολικά πολύ

Όλα αυτά απλά χρειάζονται καλύτερη οργάνωση με επιμέλεια των δικαστών και των γραμματέων των δικαστηρίων.

Τέλος, **απαιτείται πολύ καλύτερη οργάνωση της προδικασίας.** Δεν είναι δυνατόν πχ να εκκρεμούν σοβαρές υποθέσεις στα Ανακριτικά Γραφεία τρία και πέντε χρόνια. και ίσως και παραπάνω.

Εναλλακτικές μορφές επίλυσης διαφορών:

Ένας άλλος παράγοντας στην εξίσωση της ταχύτητας απονομής δικαιοσύνης είναι η υιοθέτηση των εναλλακτικών μορφών επίλυσης διαφορών, όπως είναι η **διαμεσολάβηση** και η **διαιτησία**. Η πλειοψηφία του δικηγορικού σώματος τις έχει αγκαλιάσει από την πρώτη στιγμή. Ωστόσο χρειάζονται περαιτέρω ανα-

μόρφωση και οι δύο αυτοί θεσμοί, ώστε να καταστούν περισσότερο αποδοτικοί.

Ανεξαρτησία Δικαιοσύνης

Δυστυχώς τα τελευταία χρόνια η εικόνα που αποπνέει ο ευρύτερος χώρος της Δικαιοσύνης δεν είναι η αρμόζουσα. Και σε αυτό ευθύνη έχει και η Πολιτεία και οι Δικαστές και οι Δικηγόροι.

Η **Πολιτεία** γιατί συχνά φαίνεται να εργαλειοποιεί θεσμούς και πρόσωπα προς επίτευξη πολιτικών στόχων. Που όμως δεν αφορούν καθόλου τη Δικαιοσύνη. Οι **Δικαστές** γιατί αφενός ανέχονται, έστω και δια παραλείψεως, τη συμπεριφορά αυτή, ενίοτε δε την τροφοδοτούν. Πχ το φαινόμενο της τόσο έντονης εισβολής του «συνδικαλισμού» στο δικαστικό χώρο, με διαρροές κομματικών αποχρώσεων, πλήττει καίρια το κύρος του δικαστικού σώματος και την εμπιστοσύνη των πολιτών σε αυτό.

Τέλος, οι **Δικηγόροι**, εκείνοι οι Δικηγόροι, που με τρόπο έμμεσο ή άμεσο, υποδαυλίζουν την εντύπωση σε μερίδα της κοινωνίας ότι όλα είναι «εφικτά» δια της «πλαγίας οδού». Παρέχουν κάκιστες υπηρεσίες στο δικηγορικό σώμα, στη Δικαιοσύνη και εν τέλει στους πελάτες τους.

Δικηγόροι

Υπερπληθωρισμός: το άλλο αιώνιο πρόβλημα... σχετική αρθρογραφία ήδη από **1890** (ανυπόγραφο κείμενο σε νομικό περιοδικό «ΘΕΜΙΣ», «ώστε παρ' ημίν οι δικηγόροι είναι τριπλάσιοι και πλέον των εν Γαλλία και τετραπλάσιοι των εν Γερμανία»).

Οι δικηγόροι **δεν είμαστε έμποροι, είμαστε συλλειτουργοί δικαιοσύνης.** Συνεπώς η φτωχοποίηση που οδηγεί μέρος των συναδέλφων μας ο υπερπληθωρισμός, συνδυαστικά και με άλλα βεβαίως προβλήματα, χρήζει λύσης. Οι λύσεις αυτές υπάρχουν αλλά απαιτούν θάρρος και, κυρίως, όραμα.

Υποβάθμιση θεσμικού μας ρόλου: αναξιοπρεπείς συμπεριφορές λιγοστών που πληγώνουν συνολικά όμως την εικόνα μας στην κοινωνία. Χρειαζόμαστε ένα νέο Κώδικα Δεοντολογίας με αυστηρή τήρηση του.

eJustice: Έγιναν πράγματι μεγάλα βήματα τα τελευταία τρία χρόνια, μένουν όμως πολλά ακόμα να γίνουν. **Δεν είναι ωστόσο η απάντηση σε κάθε πρόβλημα** και σίγουρα η **τεχνητή νοημοσύνη** δεν μπορεί να αντικαταστήσει ποτέ το φυσικό δικαστή!

Επίλογος

Σε κάθε περίπτωση χρειαζόμαστε μια επανεκκίνηση, ένα «restart» τόσο στο χώρο της Δικαιοσύνης όσο και στο χώρο της δικηγορίας ειδικότερα, **με νέους κανόνες, τήρηση των κανόνων και όραμα.**

Δεν μπορούμε να έχουμε ανεξάρτητη Δικαιοσύνη αν δεν έχουμε πραγματικά ανεξάρτητους δικηγόρους. **Και ανεξάρτητος δικηγόρος είναι εκείνος που μπορεί να ασκήσει το λειτουργήμα του μέσα σε ένα πλαίσιο οικονομικής αξιοπρέπειας.**

Ολοκληρώνοντας, ως **βασικό μήνυμα** της σημερινής εκδήλωσης θα ήθελα να πω το εξής: η Δικαιοσύνη διαχρονικά αντιμετωπίζει πολλά και σημαντικά προβλήματα. Κάποια είναι εγγενή και όχι εύκολα ιάσιμα κάποια άλλα όμως έχουν να κάνουν με το γεγονός ότι η Πολιτεία – και στην πολιτεία μας συμπεριλαμβάνω όλους, πρωτίστως όμως το Κράτος – αντιμετωπίζει το χώρο της Δικαιοσύνης χωρίς όραμα και χωρίς τη δέουσα προσοχή που της αρμόζει.

Δικό μας έργο είναι να είμαστε συνεχώς σε εγρήγορση, να βελτιώνουμε τις συνθήκες που είναι στο δικό μας χέρι να βελτιωθούν και να αγωνιζόμαστε συστηματικά για τις **αναγκαίες τομές** που οφείλει το κράτος να κάνει. **Συνεργατικά,** όλοι οι παράγοντες της Δικαιοσύνης, αφού και ο σκοπός είναι κοινός.

Ο Σωκράτης –ως ένα από τα βασικά του επιχειρήματα για την ύπαρξη μεταθανάτιας ζωής– έλεγε: δεν υπάρχει τέλεια Δικαιοσύνη στον κόσμο αυτό. Την αναζητούμε, αλλά δεν την έχουμε δει ποτέ στον κόσμο μας. Είναι ένα ιδανικό στο μυαλό μας, ίσως ως ανάμνηση από έναν άλλον κόσμο.

Πράγματι, **τέλεια Δικαιοσύνη δεν υπήρξε και δεν θα υπάρξει ποτέ. Οφείλουμε, όμως, και αυτό είναι το χρέος όλων μας, να αγωνιζόμαστε αενάως για να την πετύχουμε.** Καθώς έτσι μόνο θα μπορούμε να κάνουμε βήματα προόδου, βήματα βελτίωσης.

Γιώργος Φλωρίδης

Υπουργός Δικαιοσύνης

Συνέντευξη του Υπουργού Δικαιοσύνης στη Συντακτική Ομάδα του *magazino* μας για τα θέματα δικαιοσύνης που μας απασχολούν

1. Κε Υπουργέ, το δικηγορικό σώμα υποδέχτηκε θετικά την ανάληψη εκ μέρους σας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, καθώς προέρχεστε από τα σπλάχνα του, ως συνάδελφος και τ. Πρόεδρος του Δ.Σ. Κιλκίς. Ποιο είναι το πρώτο πράγμα που θα θέλατε να πείτε απευθυνόμενος στους συναδέλφους σας, τους δικηγόρους;

ΑΠ: Οι δικηγόροι, όπως και οι δικαστές, συμβολαιογράφοι, δικαστικοί υπάλληλοι και επιμελητές, οι οποίοι διακονούν το θεσμό της Δικαιοσύνης, θα πρέπει να συμβάλλουν με προτάσεις και κυρίως με κοινές πρακτικές, ώστε η ελληνική δικαιοσύνη να προχωρήσει στις απαιτούμενες προωθητικές μεταρρυθμίσεις, που θα την οδηγήσουν σε μια νέα εποχή, ποιοτικής και γρήγορης απονομής του δικαίου.

2. Μέχρι σήμερα έχουμε ακούσει τις βασικές σας εξαγγελίες για τη Δικαιοσύνη. Πως θα τις συνοψίζατε; Και, επίσης, πώς σκοπεύετε να τις κάνετε να πετύχουν και στην πράξη;

ΑΠ: Το άλμα της ελληνικής δικαιοσύνης στον 21 αιώνα συνοψίζεται και επικεντρώνεται στην ταχύτερη απονομή της, η οποία αποτελεί και την βασική μεταρρυθμιστική εξαγγελία και στόχευση μας. Αυτό θα γίνει, κατά βάση, με την προώθηση ενός Νέου Δικαστικού Χάρτη στη χώρα, που θα αξιοποιεί πιο αποτελεσματικά και παραγωγικά το δικαστικό δυναμικό και τη δομή των δικαστηρίων του ελληνικού συστήματος. Αυτή η μεγάλη αλλαγή, με την βοήθεια των νέων μορφών εξωδικαστικής διαμεσολάβησης, που παραμένουν αναξιοποίητες στην χώρα μας, όπως και με την διαρκή εισαγωγή στο δικαστικό σύστημα των ψηφιακών έργων, καθώς τις στοχευμένες παρεμβάσεις στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και στον Κώδικα Δικονομίας του Συμβουλίου της Επικρατείας, θα διαμορφώσουν τη νέα εποχή της ελληνικής δικαιοσύνης.

3. Ειδικότερα σχετικά την αξιοποίηση των Ειρηνοδικών, σε ποιο σχέδιο τελικά καταλήγετε και πόσο άμεσα σκοπεύετε να τεθεί αυτό σε εφαρμογή;

ΑΠ: Οι ειρηνοδίκες και οι πταισματοδίκες αποτελούν το 1/3 του δυναμικού δικαστικού της χώρας. Ποσοτικά αποτελούν το κυρίαρχο δυναμικό της πρώτης βαθμίδας του δικαστικού σώματος και μας απασχολεί ιδιαίτερα πως θα αποτελέσουν μαζί με τους πρωτοδίκες, την αιχμή του δόρατος στην επιτάχυνση των δικών στο πρωτοβάθμιο επίπεδο. Άλλωστε η χώρα μας, αποτελεί πανευρωπαϊκή πρωτοτυπία στην διατήρηση ενός διπλού επιπέδου πρωτοβάθμιων δικαστών-ειρηνοδίκες και πρωτοδίκες- την στιγμή που έχει παρέλθει προ πολλού η εποχή, στην οποία ήταν απαραίτητος ένας τέτοιος διαχωρισμός.

Σε κάθε περίπτωση, η καλύτερη αξιοποίηση των ειρηνοδικών, είναι θέμα προς συζήτηση. Άλλωστε γι' αυτό υπάρχει και η Ομάδα Έργου του Δικαστικού Χάρτη, που επεξεργάζεται αυτά τα θέματα και σύντομα πιστεύω ότι θα είναι σε θέση να μας παρουσιάσει ολοκληρωμένα τις προτάσεις της.

4. Σε ό,τι αφορά τη μεταφορά δικαστηριακής ύλης προς τους δικηγόρους, έχετε καταλήξει ποια ακριβώς θα είναι αυτή και πως – πότε θα γίνει;

ΑΠ: Θέματα μεταφοράς δικαστηριακής ύλης προς τους δικηγόρους, όπως και προς τους συμβολαιογράφους θα είναι το αντικείμενο επεξεργασίας από την Ομάδα Έργου που ξεκίνησε την μελέτη των τροποποιήσεων του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Μια πρώτη προσέγγιση αφορά τις εξαλείψεις προσημειώσεων, τις ένορκες βεβαιώσεις και σε συνεργασία με τους συμβολαιογράφους την έκδοση διαταγών πληρωμής, κληρονομητηρίων κ.λπ.

5. Βασική ένσταση των δικηγόρων και το νομικού κόσμου είναι οι συνεχείς τροποποιήσεις σε θεμελιώδη νομοθετήματα, όπως είναι και ο Ποινικός Κώδικας, για τον οποίο έχετε επίσης εξαγγείλει σωρεία αλλαγών. Δεν θα πρέπει επιτέλους να καταλήξουμε σε ένα μοντέλο, το οποίο θα εφαρμοστεί επί μακρόν, ώστε να δοκιμαστεί κιόλας;

ΑΠ: Εξ αρχής στις προγραμματικές δηλώσεις της κυ-

βέρνησης για τη Δικαιοσύνη, είχα καθαρά δηλώσει ότι δεν προτιθέμεθα να προχωρήσουμε σε εκτεταμένες αλλαγές στον Ποινικό Κώδικα και τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, παρά μόνο σε σημειακές και απολύτως αναγκαίες. Τέτοιες που θα οδηγούν στην εξυπηρέτηση του προληπτικού και σωφρονιστικού χαρακτήρα της ποινής μέσω της έκτισης της, ώστε ταυτόχρονα να αντιμετωπισθεί το κλίμα ατιμωρησίας καθώς και στον εξορθολογισμό των ποινικών κυρώσεων σε εγκλήματα με μείζονες και σύγχρονες κοινωνικές προεκτάσεις όπως πχ οι πυρκαγιές και η ενδοοικογενειακή βία.

6. Οι υποδομές στα δικαστήριά μας, ιδίως στο Πρωτοδικείο Αθηνών, αλλά και στο Εφετείο και σε αρκετά Ειρηνοδικεία, είναι τριτοκοσμικές. Ασχέτως της ανέγερσης του νέου Πρωτοδικείου που έχει εξαγγελθεί, δεν θα πρέπει να ληφθούν άμεσα μέτρα αναβάθμισης των ήδη υπάρχοντων υποδομών;

ΑΠ: Από τις πρώτες κινήσεις της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου ήταν η επίσκεψη μας στα μεγάλα δικαστικά συγκροτήματα του Πρωτοδικείου και Εφετείου Αθηνών. Θέσαμε σε προτεραιότητα και δρομολογήσαμε την αντιμετώπιση βασικών προβλημάτων των κτιριακών και υλικοτεχνικών εγκαταστάσεων, όπως η θέρμανση, ο κλιματισμός και διάφορες εργασίες αναβάθμισης των χώρων τους. Σχετικά σύντομα αναμένεται να παραδοθεί μια καινούργια αίθουσα συνεδριάσεων στο Εφετείο Αθηνών, ενώ μελετάται η κατασκευή άλλων δύο. Υπάρχει ένα εκτεταμένο πρόγραμμα κατασκευής Δικαστικών Μεγάρων σε

όλη τη χώρα, το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη. Πιστεύω ότι σημαντική παράμετρος στην σωστή απονομή της Δικαιοσύνης είναι οι σωστές συνθήκες εργασίας των λειτουργών της. Στο πλαίσιο του Νέου Δικαστικού Χάρτη, βασικό θέμα αποτελεί η Διοίκηση, όπου και θα αντιμετωπιστεί ριζικά, η οργάνωση και ο τρόπος διαχείρισης και λειτουργίας των δικαστηρίων. Οι δικαστές τα Δικαστήρια πρέπει να απαλλαγούν από μη δικαστικές υποχρεώσεις, τις οποίες θα αναλάβουν άλλα πρόσωπα.

7. Επίσης, για την πρόσληψη υπαλλήλων, που αποτελεί μεγάλη πληγή ιδίως στο Πρωτοδικείο Αθηνών, έχουμε κάποια σχετική εξέλιξη;

ΑΠ: Η αναλογία δικαστών με υπαλλήλους στο ελληνικό διμετωπιστεί ρκαστικό σύστημα είναι 1:1 ενώ στην ΕΕ είναι 1:3 ή 3,5. Υπάρχει λοιπόν, σοβαρή υστέρηση. Με το νέο σύστημα προσλήψεων δικαστικών υπαλλήλων εισήλθαν στην ΕΣΔΙ τον Ιούλιο 311 υπάλληλοι. Είναι σε εξέλιξη ο διαγωνισμός για άλλους 220 και για το 2024, αναμένεται η πρόσληψη άλλων 250 υπαλλήλων.

Σε κάθε περίπτωση το πρόβλημα παραμένει και μπορεί ν' αντιμετωπιστεί με κλιμακωτή αύξηση των προσλήψεων στους επόμενους διαγωνισμούς, αλλά κυρίως, με τον εκσυγχρονισμό πολλών λειτουργιών μέσω της ψηφιοποίησης.

8. Γνωρίζουμε ότι καταβάλλετε προσπάθεια να λυθεί επιτέλους οριστικά το πρόβλημα των αποζημιώσεων στη Νομική Βοήθεια. Γνωρίζουμε επίσης ότι υφίστανται διάφορα εμπόδια για αυτό. Είστε σε θέση σήμερα να μας δώσετε ένα συγκεκρι-

κριμένο χρονοδιάγραμμα, αλλά και ποια εν τέλει θα είναι η λύση που θα δοθεί;

ΑΠ: Το πρόβλημα της Νομικής Βοήθειας είναι διπλό. Τα οφειλόμενα των ετών μέχρι το 2023, που θα εκκαθαριστούν στο 100% των οφειλομένων προς τους δικηγόρους. Και η νέα φάση από το 2024, η οποία θα γίνεται εξ ολοκλήρου μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας, που βρίσκεται υπό κατασκευή.

9. Σχετικά με την ηλεκτρονική δικαιοσύνη, υπάρχει κάποιος συνολικός σχεδιασμός;

ΑΠ: Τα τρία σημαντικά έργα ψηφιοποίησης της Δικαιοσύνης, βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη, το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων για την Πολιτική, Ποινική και Διοικητική Δικαιοσύνη, η αναμόρφωση του Εθνικού Ποινικού Μητρώου και το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Αυτά αναμένεται να επηρεάσουν σημαντικά την ταχύτητα απονομής της δικαιοσύνης, χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης με συνολικό ποσό περί τα 150 εκ. ευρώ.

Ταυτόχρονα με την συνεργασία του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης βρίσκονται σε υλοποίηση ψηφιακές παρεμβάσεις, όπως το σύστημα τηλεδιασκέψεων σε δικαστήρια και σωφρονιστικά καταστήματα και η παροχή ψηφιακών υπηρεσιών ενημέρωσης της πορείας των πινακίων και των εκθεμάτων των δικαστηρίων.

10. Τέλος, το δικηγορικό σώμα έχει πληγεί και συκοφαντηθεί επανειλημμένα τα τελευταία δέκα περίπου χρόνια. Ο δικηγορικός υπερπληθωρι-

σμός, δε, που συνεχώς διογκώνεται, δημιουργεί πλείστες όσες ανισότητες. Ως συνάδελφος δικηγόρος, από τη θέση που είστε, σκοπεύετε να πάρετε πρωτοβουλίες υποστηρικτικές προς τους δικηγόρους; Και αν ναι, ποιες είναι αυτές;

ΑΠ: Καταβάλουμε προσπάθειες ώστε να ενταχθούν στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα οι εξής δράσεις:

- Για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και τη σχετική πιστοποίηση ψηφιακών γνώσεων των δικηγόρων

Αντικείμενο της προτεινόμενης πράξης είναι η Ολοκληρωμένη Παρέμβαση μέσω δράσεων Κατάρτισης και Πιστοποίησης, προκειμένου να αναβαθμισθούν οι δεξιότητες στον τομέα της Ψηφιακής Τεχνολογίας 30.000 Δικηγόρων.

- Ενδυνάμωση θεσμού Νομικού Παραστάτη

Η «Ομάδα Στόχος» είναι 30.000 Δικηγόροι, οι οποίοι θα συμμετάσχουν σε επιμορφωτικά σεμινάρια σε θεματικούς κύκλους, με σκοπό να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες, σχετικά με το ρόλο τους στη διαδικασία της Διαμεσολάβησης.

- Voucher Νέων Δικηγόρων

Η παρεχόμενη ενίσχυση θα συμβάλει στην εξασφάλιση μέρους της απαιτούμενης ρευστότητας για τη λειτουργία της νέας δραστηριότητας, καλύπτοντας λειτουργικές δαπάνες οι οποίες θα πραγματοποιηθούν μέσα στους επόμενους 10 μήνες, προκειμένου να πραγματοποιήσουν τα πρώτα επαγγελματικά τους βήματα ως αυτοαπασχολούμενοι σε μια ιδιαίτερα δύσκολη συγκυρία όπως είναι η παρούσα.

- Τομεακό Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή: Πρακτική Άσκηση Νέων Αποφοίτων Νομικών Σχολών 2

Η Πράξη αφορά σε 2.400 νέους απόφοιτους Νομικών Σχολών, που θα πραγματοποιήσουν την Πρακτική τους Άσκηση για 6 μήνες σε Δικαστήρια και στην συνέχεια θα κατανεμηθούν σε δικηγορικά γραφεία, που θα δηλώσουν συμμετοχή στο πρόγραμμα, με κριτήρια που θα οδηγούν στην επιλογή του δικηγορικού γραφείου που εξυπηρετεί τις ανάγκες του ασκούμενου. Η πρακτική άσκηση στα δικηγορικά γραφεία θα έχει διάρκεια 12 μήνες και με αυτόν τον τρόπο ολοκληρώνεται η 18μηνη υποχρεωτική περίοδος ώστε να λάβουν την Άδεια Άσκησης Επαγγέλματος.

Θεωρούμε, ότι με συγκεκριμένο σχέδιο και συμμετοχή όλων των συντελεστών, μπορούμε να οδηγηθούμε σε μια νέα εποχή.

Επιτάχυνση στην Πολιτική Δίκη: Ευκαιρία για αλλαγές ουσίας

Του Φώτη Κ. Γιαννούλα, Δικηγόρου Αθηνών, μέλους ΔΣ ΔΣΑ

Κομίζει γλαύκα εις Αθήνας όποιος διαπιστώνει τις τεράστιες καθυστερήσεις στην απονομή της πολιτικής δικαιοσύνης. Δεν υπάρχει λόγος να αναφέρει κανείς αριθμούς, για να τεκμηριώσει την διαπίστωση αυτή, καθώς ο μέσος δικηγόρος ιδίως στην Αθήνα νιώθει στην καθημερινότητά του τους βασανιστικούς ρυθμούς στην απονομή της πολιτικής δικαιοσύνης. Το γεγονός, όμως, ότι το πρόβλημα της ταχύτητας απονομής της δικαιοσύνης είναι τόσο παλιό όσο περίπου και το ελληνικό κράτος, προβληματίζει ακόμη περισσότερο: Τι είναι αυτό που μπορούμε να «ανακαλύψουμε», που είναι ικανό να λύσει ή να βελτιώσει σημαντικά ένα τόσο χρόνιο πρόβλημα, όπως αυτό;

Το βέβαιο είναι: Όταν, για να φτιάξει κανείς ένα φαγητό, βάζει πάνω κάτω τα ίδια υλικά, θα βγάλει ένα

φαγητό με πάνω κάτω την ίδια γεύση. Για να το διατυπώσουμε διαφορετικά: Όσο κάνουμε επιμέρους σημειακές αλλαγές σε έναν συνολικότερο καμβά ρυθμίσεων, που αφήνουμε εν πολλοίς αλώβητο, το αποτέλεσμα που θα παίρνουμε θα είναι παρεμφερές. Συνεπώς, για να πετύχουμε σημαντική διαφοροποίηση στο αποτέλεσμα, πρέπει να δούμε την εικόνα όσο περισσότερο αδέσμευτοι από όσα θεωρούμε ως αυτονόητες οιονεί εξ αποκαλύψεως αλήθειες της νομικής μας ζωής.

Η κυβέρνηση φαίνεται από τις εκλογές και μετά να έχει αναλάβει την πρωτοβουλία να προχωρήσει σε νομοθετικές αλλαγές, προκειμένου να μειωθεί δραστικά ο χρόνος αναμονής μέχρι την τελεσίδικη απόφαση της Δικαιοσύνης επί κάθε εισαγόμενης διαφοράς. Το βασικό πλαίσιο των σκέψεων που έχει δει

το φως της δημοσιότητας μέχρι τώρα κινείται γενικά στην σωστή κατεύθυνση.

Ο **πρώτος άξονας** είναι η **αποδικαστηριοποίηση**, δηλαδή η «εξαγωγή» από το δικαστηριακό σύστημα επίλυσης των διαφορών μιας μερίδας υποθέσεων χαμηλής δικαιοδοτικής δυσκολίας: Διαταγές πληρωμής, προσημειώσεις, κληρονομηπύρια, πράξεις έγκρισης σωματείων και άλλες πιθανόν περιπτώσεις οδηγούνται να εκδίδονται από δικηγόρους ή/και συμβολαιογράφους.

Οι δικηγόροι είμαστε κατάλληλοι να «υποδεχθούμε» την ανάληψη των σημαντικών αυτών καθηκόντων. Το πλαίσιο της πρότασης που έχουμε συζητήσει στο ΔΣ του ΔΣΑ διασφαλίζει ότι το ειδικό σώμα των δικηγόρων που μπορούν να αναλαμβάνουν τα ανωτέρω καθήκοντα θα έχει τα εκέγγυα και της γνώσης και της αμεροληψίας, που απαιτούνται:

Αναλυτικότερα το πλαίσιο του νέου συστήματος θα μπορούσε να οριοθετείται από τους εξής άξονες:

- Δημιουργία ειδικού μπτρώου δικηγόρων,
- Εισαγωγή στο μπτρώο δικηγόρων κατόπιν παρακολούθησης σεμιναρίων από το ΔΣΑ, με την επιστημονική διεύθυνση εγνωσμένου κύρους επιστημονικών ενώσεων (Ένωση Αστικολόγων και Ένωση Ελλήνων Δικονομολόγων)
- Λειτουργία εκ περιτροπής ορισμού των δικηγόρων όπως εφαρμόζεται πλέον στην Νομική Βοήθεια
- Για την εισαγωγή κάποιου δικηγόρου στο Μπτρώο θα μπορούσε να τεθεί ως προϋπόθεση η υποβολή δήλωσης ότι όσο ο δικηγόρος είναι στο μπτρώο δεν θα έχει συνεργασία ούτε άμεσα, ούτε έμμεσα με Τράπεζα ή Εταιρεία Διαχείρισης η Απόκτησης Απαιτήσεων Από Δάνεια και Πιστώσεις με συγκεκριμένες κυρώσεις για την περίπτωση παραβίασης της υπόσχεσης αυτής.

Ο **δεύτερος άξονας** είναι οι αλλαγές στην αρμοδιότητα μεταξύ Ειρηνοδικείων και Πρωτοδικείων με κύ-

ριο γνώρισμα την μεταφορά ύλης από τα Πρωτοδικεία στα Ειρηνοδικεία με ταυτόχρονη ανασυγκρότηση των Ειρηνοδικείων και της υπηρεσιακής κατάστασης των Ειρηνοδικών, ώστε να μπορεί να υπηρετηθεί το νέο σύστημα.

Οι δύο αυτοί άξονες είναι κατ' αρχήν θετικοί και έχουν συγκεντρώσει και την θετική υποδοχή και από τους Δικηγορικούς Συλλόγους της χώρας. Ωστόσο, αν λάβουμε υπ' όψιν ότι τα στατιστικά των τελευταίων 15 ετών που δείχνουν ότι παρά τις διαφορές στην αρμοδιότητα των Πρωτοδικείων και των Ειρηνοδικείων, το ποσοστό εκδιδόμενων αποφάσεων επί των εισαγόμενων δικογράφων κατ' έτος στο Πρωτοδικείο Αθηνών παραμένει σε γενικές γραμμές σε ένα ποσοστό 65%, διατρέχουμε τον κίνδυνο να νομοθετηθούν μεν σημαντικές αλλαγές με φτωχά αποτελέσματα στο χρόνο απονομής της δικαιοσύνης. Με άλλα λόγια, μόνη η μεταφορά υλικής αρμοδιότητας δεν αρκεί αν δεν συνοδευθεί από άλλες μεταρρυθμίσεις. Και πρώτα από όλα απαιτείται η πρότερη ή ταυτόχρονη ανασυγκρότηση των περιφερειακών Ειρηνοδικείων ιδίως της Αττικής, καθώς με την υπάρχουσα δομή και λειτουργία τους δεν θα μπορούν να ανταποκριθούν στις νέες απαιτήσεις.

Για αυτό, πέραν αυτών των δύο αξόνων, πρέπει να προωθηθούν άμεσα ρυθμίσεις, χωρίς τις οποίες οι όποιες άλλες μεταρρυθμίσεις μπορεί να καταλήξουν γράμμα κενό.

Έτσι, μπορούμε να σκεφτούμε:

- **Σαρωτική μείωση των περιπτώσεων απαραδέκτων**, καθώς είναι σαφές ότι στην συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων δικογράφων που απορρίπτονται ως απαραδέκτα, οι σχετικές υποθέσεις που δεν επιλύονται επί της ουσίας επιστρέφουν ξανά στο

δικαστικό σύστημα για εκ νέου κρίση με θεραπεία των απαραδέκτων.

- **Απλοποίηση και ενιαιοποίηση κατά το δυνατόν των προθεσμιών**. Έχουμε καταγράψει 21 διαφορετικές περιπτώσεις προθεσμιών προτάσεων και προσθήκης-αντίκρουσης που προβλέπονται σήμερα από διάφορες ρυθμίσεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας που εφαρμόζονται στις σήμερα εκκρεμείς δίκες. Δεν υπάρχει κανένας λόγος να δυσκολεύεται τόσο η ζωή δικαστών, δικηγόρων και δικαστικών υπαλλήλων χωρίς να υπηρετείται με αυτές τις διαφοροποιήσεις κανένας ουσιαστικός σκοπός.

- **Αναμόρφωση του Οργανισμού των Δικαστηρίων**, καθώς οι Διοικήσεις των Δικαστηρίων αποδεικνύονται πολύ φειδωλές σε ενέργειες που θα προσαρμόζουν ακόμη και την κατανομή των δικαζομένων υποθέσεων με τρόπο που να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες. Δεν είναι δυνατόν τα πινάκια των ανακοπών κατά της εκτέλεσης να είναι τόσο φορτωμένα που να έχουν ως αποτέλεσμα προσδιορισμό δικών οκτώ (8) χρόνια μετά την κατάθεση του δικογράφου και όλοι να το αντιμετωπίζουμε αυτό περίπου σαν ένα αναπόδραστο φυσικό φαινόμενο, που απλώς το παρακολουθούμε και αντιμετωπίζουμε απλώς τις ακραίες επιπτώσεις του.

Πρέπει να έχουμε, βέβαια, υπ' όψιν ότι σκοπός είναι οι νέες ρυθμίσεις να συγκροτούν σύστημα κανόνων και όχι μπαλώματα ρυθμίσεων χωρίς εσωτερική συνοχή. Ο ισχύων Κώδικας παρά τις ατέλειες ή τις πρακτικές δυσχέρειες που προκαλεί, αποτελεί κατά βάση ένα σύστημα κανόνων δικαίου, ικανό να επιλύει ζητήματα ακόμη κι όταν απουσιάζει ρητός και συγκεκριμένος κανόνας. Δεν πρέπει να παρασυρθούμε σε επιπόλαιες λύσεις που θα διαταράξουν την εσωτερική συνοχή του συστήματος. Αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να πατήσουμε ακριβώς πάνω στο υπάρχον σύστημα και να κινηθούμε αποκλειστικά και αυστηρά εντός των πλαισίων του. Αλλά αν γκρεμιστεί – έστω εν μέρει – ένα οικοδόμημα, πρέπει να χτιστεί άλλο επίσης συγκροτημένο και συμπαγές οικοδόμημα και όχι ένα ασύνδετο κολλάζ διατάξεων.

Εξάλλου, θα πρέπει να αποφευχθούν ρυθμίσεις ανελαστικές, με εξαντλητική πρόβλεψη κάθε πιθανής περίπτωσης. Η ταχεία, αλλά και ουσιαστική απονομή της δικαιοσύνης απαιτεί δικονομικές ρυθμίσεις που θα προβλέπουν αρχές και κριτήρια, αλλά θα είναι ευέλικτες και θα επιτρέπουν το δικαστή να απονεμίσει

“ Όπως και να το κάνουμε, όποια λύση και αν σκεφτούμε, είναι απολύτως βέβαιο ότι για να υπάρξει σημαντική βελτίωση, πρέπει το Ελληνικό Δημόσιο –άρα οι Έλληνες φορολογούμενοι– να βάλει βαθιά το χέρι στην τσέπη. Χωρίς γενναία χρηματοδότηση, σοβαρά αποτελέσματα στην επιτάχυνση της δικαιοσύνης δεν πρόκειται να δούμε. ”

δικαιοσύνη γρήγορα και με προσαρμογή στις ανάγκες της κάθε δικαζόμενης υπόθεσης.

Σε κάθε περίπτωση, κάθε μεταρρύθμιση απαιτεί και προϋποθέτει επένδυση: Επένδυση στο στελεχιακό δυναμικό, επένδυση σε πρόσληψη και επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων, επένδυση σε υποδομές. Βήματα έχουν γίνει σε αυτή την κατεύθυνση, αλλά είναι μικρά και δειλά. Αυτή την στιγμή τα δικαστήρια λειτουργούν εντελώς υποστελεχωμένα, με ηλεκτρονικά συστήματα που «σέρνονται», την ώρα που η προετοιμασία των νέων συστημάτων διαρκεί τόσο, που είναι βέβαιο ότι όταν αυτά τα νέα συστήματα θα είναι έτοιμα να λειτουργήσουν, θα είναι ήδη πεπαλαιωμένα.

Όπως και να το κάνουμε, όποια λύση και αν σκεφτούμε, είναι απολύτως βέβαιο ότι για να υπάρξει σημαντική βελτίωση, πρέπει το Ελληνικό Δημόσιο – άρα οι Έλληνες φορολογούμενοι – να βάλει βαθιά το χέρι στην τσέπη. Χωρίς γενναία χρηματοδότηση, σοβαρά αποτελέσματα στην επιτάχυνση της δικαιοσύνης δεν πρόκειται να δούμε.

Νέες τροποποιήσεις κωδικών

Της **Γιώτα Παντελεάκη**, Δικηγόρου Παρ' Αρείω

Επιτέλους, ο Υπουργός Δικαιοσύνης εξήγγειλε “νέα” μέτρα αντιμετώπισης της καθυστέρησης απονομής δικαίου, θεωρών μάλλον ότι θα λύσουν το γόρδιο δεσμό ισορροπίας μεταξύ της ταχύτητας περάτωσης των δικαστικών υποθέσεων και της ορθής απονομής της δικαιοσύνης, συγχρόνως δε εξέφρασε και θέση υπέρ της αυστηροποίησης των ποινών, θεωρών ότι χωρίς βελτίωση των κοινωνικών συνθηκών θα εξαφανίσει δια μαγείας την εγκληματικότητα. Σύμφωνα με τις εξαγγελίες του Υπουργού Δικαιοσύνης, αυξάνεται το ανώτατο όριο πρόσκαιρης κάθειρξης από δεκαπέντε σε είκοσι έτη και προβλέπεται ότι ο καταδικασθείς και για ήσσονος απαξίας πλημμελήματα -και για τα εξ αμελείας- θα εκτίει υποχρεωτικά μέρος της ποινής, αν αυτή υπερβαίνει το ένα έτος. Κατά την άποψή μου, τούτο θα οδηγήσει σε εξαφάνιση της γενικοπροληπτικής λειτουργίας της ποινής, θα επιδεινώσει τις άθλιες συνθήκες διαβίωσης των κρατουμένων εντός των φυλακών και θα αυξήσει τις καταδίκες της χώρας μας από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Συγχρόνως, επαναφέρεται ο θεσμός της μετατροπής της ποινής, αντί να ενισχυθεί η παροχή κοινωφελούς εργασίας, διάταξη ευνοούσα τους οικονομικά ισχυρούς και μη ωφελούσα το κοινωνικό σύνολο και τους δράστες.

Άνευ πρόνοιας το Υπουργείο Δικαιοσύνης μειώνει το ανώτατο όριο των ποινών που αναστέλλονται στο ένα αντί για τρία έτη που ισχύουν σήμερα και οδηγεί εκατοντάδες παραβάτες στην φυλακή, οι οποίοι θα παραμείνουν έγκλειστοι για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και θα απολυθούν με δυσμενέστερες αλλά όχι δικαιότερες προϋποθέσεις υπ' όρον απόλυσης (άρ. 105B επ. ΠΚ)

Δυστυχώς το Υπουργείο Δικαιοσύνης δεν φαίνεται να λαμβάνει μέτρα ισόρροπα με τις τροποποιήσεις, όπως η βελτίωση των συνθηκών κράτησης, οι υλικοτεχνικές υποδομές, η αύξηση του σωφρονιστικού και διοικητικού προσωπικού των φυλακών, ούτως ώστε να επιτευχθεί η επανένταξη των κρατουμένων και όχι η εκ του συγχρωτισμού αύξηση της εγκληματικότητας. Οποσδήποτε, οι εξαγγελίες και βλέψεις του

“ Συγχρόνως, επαναφέρεται ο θεσμός της μετατροπής της ποινής, αντί να ενισχυθεί η παροχή κοινωφελούς εργασίας, διάταξη ευνοούσα τους οικονομικά ισχυρούς και μη ωφελούσα το κοινωνικό σύνολο και τους δράστες. ”

Υπουργείου Δικαιοσύνης για επιτάχυνση, απογυμνώνουν την προστασία απονομής του δικαίου, συρρικνώνουν την ασφάλεια των πολιτών και οδηγούν σε «fast track» δίκες.

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ, η αύξηση παραβόλων για τα κατ' έγκληση διωκόμενα αδικήματα σε 100, 400 και 600 ευρώ αντίστοιχα για τις προβλεπόμενες προσφυγές (άρθρα 41, 42, 50 ΚΠΔ) περιορίζει το δικαίωμα δικαστικής προστασίας στους οικονομικά ισχυρότερους και προσκρούει στην ΕΣΔΑ και το Σύνταγμα.

Προστίθενται στην αρμοδιότητα του Μονομελούς Εφετείου πλέον σοβαρά αδικήματα, πολύπλοκα, με απαραίτητη ειδική γνώση των δικαζόντων λαμβανόμενης υπόψιν της μικρής εμπειρίας και νεαρού της ηλικίας των προεδρευόντων στα ανωτέρω δικαστήρια. Επίσης, διευρύνεται η δωσιδικία του Μονομελούς Εφετείου για πλημμελήματα δικαστών και δικηγόρων, απομειώνουσα τις δικαιοδοτικές εγγυήσεις τους.

Μεταβάλλεται η αρμοδιότητα των δευτεροβαθμίων δικαστηρίων στην εκδίκαση των εφέσεων, μη ούσα συμβατή με το αυξημένης τυπικής ισχύος άρθρο 2 παρ. 1 7ου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, το οποίο κατοχυρώνει το δικαίωμα επανεξέτασης καταδικαστικής απόφασης από ανώτερο δικαστήριο. Κατά τον Υπ. Δικ. οι εφέσεις κατά των αποφάσεων των Τριμελών Πλημ/κείων εκδικάζονται από το Μονομελές Εφετείο και οι εφέσεις κατά αποφάσεων του Τριμελούς Εφε-

τείου εκδικάζονται και πάλι από το Τριμελές Εφετείο, στο οποίο μετέχει απλώς ο «αρχαιότερος» Πρόεδρος Εφετών. Επίσης, καταργείται το Πενταμελές Εφετείο, το οποίο κρίνει τις σοβαρότερες ποινικές υποθέσεις και έχει σώσει ανθρώπινες ζωές με την ορθή απονομή του δικαίου. Η κρίση πέντε δικαζόντων εγγυάται μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου από τρεις, παραπέμπω προς τούτο στο βιβλίο του John Grisham «Οι 12 Ένορκοι».

Η προτεινόμενη ρύθμιση για απευθείας παραπομπή άνευ βουλεύματος κακουρηγημάτων, που προβλέπονται σε ειδικούς ποινικούς νόμους, θα οδηγήσει σε ανεπεξέργαστες παραπομπές στο ακροατήριο σοβαρών και σύνθετων σε νομικό και πραγματικό επίπεδο κακουρηγημάτων, με αποτέλεσμα το επιπλέον «μποτιλιάρισμα» υποθέσεων στο ακροατήριο και την αδυναμία ταχείας εκδίκασής τους. Δηλαδή, το τίμημα για την δήθεν επιτάχυνση θα είναι η αφόρητη επιβάρυνση ακροατηρίων, εντεύθεν πολυετής καθυστέρηση στην εκδίκαση των υποθέσεων και η άδικη ταλαιπωρία κατηγορουμένων και παραγόντων της δίκης. Η εντός των δικαστικών συμβουλίων επεξεργασία των δικογραφιών, χωρίς τη χρονική δέσμευση των δικαστών επί της έδρας, οδηγεί συχνά σε έκδοση απαλλακτικών βουλευμάτων ή αιτιολογημένων παραπεμπτικών. Ανεπιτυχής και η διάταξη καθ' ην δύναται ο Εισαγγελέας να θέσει στο αρχείο έγκληση δεδομένου ότι οι περισσότερες κατά αυτών προσφυγές γίνονται δεκτές.

Σε σχέση με την υποχρέωση καταβολής παραβόλου για υποβολή αιτήματος αναβολής λόγω κωλύματος συνηγόρου παραβιάζεται καταφανώς το θεμελιώδες δικαίωμα υπεράσπισης του κατηγορουμένου (ΕΣΔΑ 6 παρ. 1-3) και τιμωρείται ο συνήγορος για -άνευ ευθύνης του- κωλύματα και παράλληλες επαγγελματικές υποχρεώσεις.

Από την μακρόχρονη εμπειρία μου καταλήγω ότι η μεγάλη καθυστέρηση δικογραφιών δέον όπως αναζητηθεί στην προδικασία από την αποστολή της δικογραφίας στην εισαγγελία και την διαβίβαση της στο ακροατήριο, όπως θα αναλύσω σε επόμενο άρθρο.

Ο ρόλος του θεσμού της ποινικής διαπραγμάτευσης στην επιτάχυνση της ποινικής διαδικασίας

Του Ιωάννη Μπαρκαγιάννη, Δικηγόρου Αθηνών, Μέλους του ΔΣ της Ένωσης Ποινικολόγων & Μαχόμενων Δικηγόρων

Η ραγδαία επέκταση της διαπραγματευτικής φιλοσοφίας στο ελληνικό νομικό γίγνεσθαι και δη στην ποινική δικαιοδοσία λαμβάνει χώρα με την υιοθέτηση των θεσμών αποκαταστατικής, άλλως εναλλακτικής δικαιοσύνης, οι οποίοι προωθούν την σε πρώιμο στάδιο διεκπεραίωση της ποινικής ύλης. Ειδικότερα, θα πρέπει να καλλιεργηθεί στο νομικό κόσμο, πρωτίστως με ενέργειες της ευνομούμενης Πολιτείας, η κουλτούρα των εναλλακτικών μορφών απονομής της δικαιοσύνης, προκειμένου ο εκάστοτε συνήγορος υπεράσπισης να εμψυχήσει στον εντολέα του την προοπτική της επιλογής με δική του βούληση θεσμών, όπως αυτών της αποχής από την ποινική δίωξη κατά τα άρθρα 48, 49 και 50 ΚΠΔ, είτε μέσω της νεότερης τάσης εναλλακτικής απονομής της ποινικής δικαιοσύνης, ήτοι με την παρότρυνση προς τον εντολέα-κατηγορούμενο, ο οποίος κρίνεται από τον συνήγορό του ως κατάλληλος υποψήφιος, της ποινικής συνδιαλλαγής κατ' άρθρα 301 και 302 ΚΠΔ ή της ποινικής διαπραγμάτευσης κατ' άρθρο 303 ΚΠΔ.

Οι μηχανισμοί αποκαταστατικής δικαιοσύνης, λοιπόν, προβλέφθηκαν για τη βελτίωση της θέσεως του κατηγορουμένου, η οποία παρέχεται δια της ομολογίας του επί των αποδιδόμενων κατηγοριών και περαιτέρω της συμφωνίας επιβολής σε βάρος του μικρότερης ποινής από εκείνη που θα ελάμβανε από το αρμόδιο ποινικό δικαστήριο. Μόνο με το σχετικό αίτημα του κατηγορουμένου για την κατάρτιση συμφωνίας για ποινική διαπραγμάτευση εκδηλώνεται η βούλησή του να συνεργαστεί με τις ποινικές αρχές για την επιτάχυνση της διαδικασίας, ενώ συνάμα, επιτυγχάνεται η αποφόρτιση των ελληνικών ποινικών δικαστηρίων από τη δαιδαλώδη ύλη.

Εν προκειμένω, είναι σκόπιμο να αναφερθεί στο σημείο αυτό, ως προς τον θεσμό της ποινικής διαπραγμάτευσης (plea bargaining) ότι ο αμερικανικής προ-

ελεύσεως ως άνω θεσμός διαφέρει ουσιωδώς από αυτόν της ποινικής συνδιαλλαγής τόσο ως προς τους σκοπούς, όσο και ως προς τη διαδικασία και τα συμμετέχοντα πρόσωπα, με την ποινική διαπραγμάτευση να συνιστά την πλέον ευχερή διαδικασία, η οποία συμβάλλει ουσιωδώς στην ελάφρυνση του φόρτου των ποινικών δικαστηρίων. Και τούτο διότι η ως άνω συμφωνία ως προϊόν διαπραγμάτευσης του Εισαγγελέα με τον κατηγορούμενο, η οποία επαφίεται στην αποκλειστική πρωτοβουλία του τελευταίου, καθότι ο ίδιος πρέπει να απεκδυθεί του τεκμηρίου αθωότητας, δεδομένου ότι για την επίτευξή της απαιτείται, όπως αναφέρθηκε, η ομολογία του, αφορά μόνο την διαπραγμάτευση επί της επιβλητέας κύριας ή παρεπόμενης ποινής κι όχι επί των κατηγοριών που τυχόν απήγγειλε ο Εισαγγελέας, καθόσον η διαπραγμάτευση έχει ως αντικείμενο αυτές καθαυτές τις κατηγορίες που βαρύνουν τον κατηγορούμενο και μόνον. Ως εκ τούτου προσδίδεται στην διαδικασία αμεσότητα και ταχύτητα, καθότι, υπό τον όρο της επίτευξης συμφωνίας, το μόνο που απαιτείται εν συνεχεία είναι η επικύρωση του πρακτικού διαπραγμάτευσης με δικαστική απόφαση, η οποία, μάλιστα, δύναται μόνον να προβεί σε περαιτέρω μείωση της συμφωνηθείσας ποινής, μεταβάλλοντάς την κατ' ουσίαν μόνο προς όφελος του κατηγορουμένου.

Εύλογα, συνεπώς, μπορούμε να οδηγηθούμε στο συμπέρασμα ότι η ποινική διαπραγμάτευση συνιστά θεσμό ο οποίος μπορεί να λειτουργήσει με θεαματικά αποτελέσματα και στην Ελλάδα προκειμένου να αποφορτισθούν τα ποινικά δικαστήρια από τον όγκο της ύλης και άρα να επιταχυνθεί σε μεγάλο βαθμό η ποινική διαδικασία.

Τέλος, προς επίρρωση των ως άνω, είναι άξιο μνείας ότι με την αναθεώρηση του ΠΚ (2019) στο άρθρο 84 ΠΚ προστέθηκε η §3, σύμφωνα με την οποία: «*Ως ελαφρυντική περίπτωση λογίζεται και η μη εύλογη*

διάρκεια της ποινικής διαδικασίας που δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του κατηγορουμένου», με τη νέα αυτή ρύθμιση να αντικατοπτρίζει το σοβαρότατο ζήτημα της βραδύτητας της ταχύτητας της απονομής της ελληνικής δικαιοσύνης, το οποίο αποτελεί καρκίνωμα τόσο από απόψεως παραβίασεως θεμελιωδών δικαιωμάτων, όσο και για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας μας.

Καθίσταται, επομένως, αναμφίβολο ότι οι θεσμοί αποκαταστατικής δικαιοσύνης, πολλώ δε μάλλον της ποινικής διαπραγμάτευσης, διαδραματίζουν πρωτεύοντα και άκρως κομβικό ρόλο στις προσπάθειες αντιμετώπισης της βραδύτητας που χαρακτηρίζει την ποινική διαδικασία, με συνέπεια να είναι πολύ σημαντική η προώθησή τους και η εφαρμογή τους από τα ελληνικά δικαστήρια.

“ Η ποινική διαπραγμάτευση συνιστά θεσμό ο οποίος μπορεί να λειτουργήσει με θεαματικά αποτελέσματα και στην Ελλάδα προκειμένου να αποφορτισθούν τα ποινικά δικαστήρια από τον όγκο της ύλης και άρα να επιταχυνθεί σε μεγάλο βαθμό η ποινική διαδικασία. ”

Το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης

ως ο κατεξοχήν επιτυχημένος θεσμός της ευρωπαϊκής δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις και η ρύθμισή του στην ελληνική έννομη τάξη μετά τις τροποποιήσεις του νόμου 4947/2022

Του Ανδρέα Π. Σπυρόπουλου, Δικηγόρου Παρ' Αρείω Πάγω, ΜΔ Ποινικών Επιστημών Πανεπιστημίου Αθηνών

Το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης (ΕΕΣ) είναι κατ' ουσίαν μια σύντομη και απλουστευμένη δικαστική διαδικασία παράδοσης, η οποία ερείδεται στη νέα διαμορφούμενη ευρωπαϊκή πραγματικότητα και την προϊούσα σύγκλιση των εθνικών εννόμων τάξεων και των ποινικοδικαιικών τους συστημάτων.

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Τάμπερε της 15ης και 16ης Οκτωβρίου 1999 και ιδίως το σημείο 33, η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης δικαστικών και άλλων αποφάσεων των δικαστικών αρχών θα πρέπει να αποτελέσει τον ακρογωνιαίο λίθο της δικαστικής συνεργασίας σε αστικά και ποινικά θέματα εντός της Ένωσης, δεδομένου ότι η ενισχυμένη αμοιβαία αναγνώριση και η αναγκαία προσέγγιση των νομοθεσιών θα διευκολύνουν τη συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών και τη δικαστική προστασία των δικαιωμάτων των προσώπων. Σε μια απόφαση – πλαίσιο το 2002 θεσπίστηκαν οι βασικές αρχές για το δίκαιο της δικαστικής συνδρομής εντός της Ε.Ε. και για τον θεσμό του ΕΕΣ (Απόφαση πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ). Ο νόμος 3251/2004 ενσωμάτωσε στην ελληνική έννομη τάξη την ως άνω απόφαση πλαίσιο.

ΒΑΣΙΚΟΤΕΡΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΕΕΣ

- Αρχή ne bis in idem
- Αρχή της ειδικότητας
- Αρχή του διττού αξιολογίου (ορίζεται στο άρθρο 10 παρ. 1 ν. 3251/2004 και κάμπτεται με κλειστό κατάλογο εγκλημάτων στην παρ. 2)
- Αρχή της αμοιβαιότητας (αμοιβαία αναγνώριση των δικαστικών αποφάσεων): Δυνάμει του άρθρου 82 παρ. 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), « η δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις στην ένωση θεμελιώνεται στην αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών αποφάσεων και διαταγών...». Η εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης αποφάσεων επί ποινικών υποθέσεων προϋποθέτει ότι τα κράτη μέλη έχουν

αμοιβαία εμπιστοσύνη στα συστήματα απονομής ποινικής δικαιοσύνης καθενός από αυτά. Ο βαθμός της αμοιβαίας αναγνώρισης εξαρτάται κατά πολύ από μια σειρά παραγόντων που περιλαμβάνουν μηχανισμούς προστασίας των δικαιωμάτων των υπόπτων ή των κατηγορουμένων και τον καθορισμό κοινών ελάχιστων κανόνων, αναγκαίων για τη διευκόλυνση της εφαρμογής της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης (Οδηγία 2013/48/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Οκτωβρίου 2013).

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΕΕΣ

ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

- Σύντομα χρονικά όρια. Το κράτος στο οποίο συλλαμβάνεται κάποιος υποχρεούται να εκδώσει το πρόσωπο που ζητείται εντός μεγίστης προθεσμίας ενενήντα ημερών από τη σύλληψη. Εάν το πρόσωπο συναινεί στην έκδοσή του, η απόφαση λαμβάνεται εντός 15 ημερών (άρθρο 21 ν. 3251/2004).
- Κάμπτεται η αρχή του διττού αξιολογίου για 32 σοβαρά εγκλήματα.
- Εξοστρακίζει την ανάμειξη του Υπουργού Δικαιοσύνης, καθώς αποτελεί αποκλειστικά δικαστική διαδικασία. Έτσι, ενώ το Συμβούλιο των Εφετών και του Αρείου Πάγου στην παραδοσιακή έκδοση γνωμοδοτούν υπέρ ή κατά της έκδοσης και η απόφαση λαμβάνεται από τον Υπουργό, στο ΕΕΣ ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΝ την εκτέλεση ή τη μη εκτέλεση του ΕΕΣ.
- Έκδοση Ημεδαπών

Μια απλή ματιά στα στατιστικά δεδομένα αρκεί για να διαπιστώσει κανείς την μεγάλη επιτυχία του ΕΕΣ, το οποίο έχει συμβάλει καταλυτικά στην εμπέδωση του αισθήματος ασφαλείας εντός του ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μέσω της ποινικής δίωξης εγκλημάτων και της εκτέλεσης ποινικών αποφάσεων ακόμη και σε περιπτώσεις διακρατικής εγκληματικότητας.

Το 2018 εκδόθηκαν 17.471 ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης, το 2019 20.226, το 2020 15.938 και το 2021 14.789. Ο μέσος ευρωπαϊκός χρόνος παράδοσης του

εκζητούμενου είναι 20,15 ημέρες στην περίπτωση που συναινέσει στην παράδοσή του και 53,72 ημέρες όταν δεν συναινέσει.

Τα παραπάνω δεδομένα αποτυπώνουν με τον πλέον ευκρινή τρόπο την αδιαμφισβήτητη επιτυχία του ΕΕΣ, το οποίο μέσα σε χρονικό διάστημα μικρότερο των δύο δεκαετιών έχει καταστεί «αλλαγή παραδείγματος» στη διακρατική δικαστική συνεργασία επί ποινικών υποθέσεων. Στο αποτέλεσμα αυτό συνετέλεσε καίρια και η νομολογία του ΔΕΕ. Η νομολογία του ΔΕΕ αφενός διασαφήνισε τις διατάξεις της απόφασης – πλαίσιο και αφετέρου συμβίβασε την αδήριτη ανάγκη της στενής ευρωπαϊκής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις με τις απαιτήσεις των εθνικών δικαστηρίων (συνταγματικών ή ουσίας). Ενδεικτικά το 2013 το ΔΕΕ απέκλεισε στις υποθέσεις «Radu» και «Melloni» τον έλεγχο της αναλογικότητας ενός ΕΕΣ από το κράτος εκτέλεσης, δεχόμενο ότι ο έλεγχος αυτός είναι δυνατός μόνο στο κράτος έκδοσης.

Ως συνέπεια της πρακτικής επιτυχίας του θεσμού του ΕΕΣ και με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση της αποτελεσματικότητάς του, ψηφίστηκε πρόσφατα ο νόμος 4947/2022, ο οποίος επέφερε σημαντικότερες τροποποιήσεις στον βασικό νόμο 3251/2004. Η πλέον καίρια τροποποίηση επήλθε με τα άρθρα 30 και 31 του ν. 4947/2022, που συρρίκνωσαν το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 11 του νόμου 3251/2004, όπου προβλέπονται οι υποχρεωτικοί λόγοι άρνησης εκτέλεσης του ΕΕΣ. Τέτοιους συνιστούν σήμερα μόνο οι εξής : 1) αμνηστία, 2) ne bis in idem και 3) ποινικά ανεύθυνος ανήλικος. Αντίθετα, οι λοιποί μέχρι πρότινος υποχρεωτικοί λόγοι άρνησης εκτέλεσης και δη α) η παραγραφή, β) η αρχή της εδαφικότητας και γ) η δίωξη ή τιμωρία λόγω φύλου, φυλής, θρησκείας κλπ, καταργήθηκαν και συμπεριλήφθηκαν πλέον ως δυνητικοί λόγοι άρνησης εκτέλεσης στο άρθρο 12 του ν. 3251/2004.

Συμπερασματικά, είναι προφανής η στόχευση του εθνικού μας νομοθέτη να ενδυναμώσει έτι περαιτέρω τον ήδη πολύ πετυχημένο θεσμό του ΕΕΣ.

Οικογενειακή Διαμεσολάβηση

Του Ιωάννη Αχιλλιά, Δικηγόρου Αθηνών

Η σύγκρουση του ζευγαριού επηρεάζει συνολικά την καθημερινότητα της οικογένειας, διαταράσσει τις διαπροσωπικές σχέσεις, μειώνει την απόδοση στην εργασία, τις επιδόσεις του παιδιού στις σχολικές του υποχρεώσεις, την ψυχική και σωματική υγεία των μελών της οικογένειας. Σε όλα αυτά, η οικογενειακή διαμεσολάβηση μπορεί να βοηθήσει πάρα πολύ το ζευγάρι.

Εάν οι σύζυγοι καταλήξουν σε δικαστική αντιδικία, κάθε σύζυγος πρέπει, σε συνεργασία με το δικηγόρο του, να συντάξει δικόγραφο, στα οποία να αναφέρει πληροφορίες της προσωπικής του ζωής και να αναζητήσει μάρτυρες στο στενό συγγενικό ή φιλικό περιβάλλον, για να τα αποδείξει, με συνέπεια να εμπλέκονται στη σύγκρουση, ακούσια, τρίτα πρόσωπα, όπως γιαγιά, παππούς, θείοι ή φίλοι του ζευγαριού, που καλούνται να πάρουν θέση υπέρ της μιας ή της άλλης πλευράς. Οι συνέπειες της αντιδικίας διαχέονται στις διαπροσωπικές σχέσεις περισσότερων ανθρώπων που δεν είναι πρωταγωνιστές της σύγκρουσης. Το χειρότερο όμως είναι ότι η δικαστική απόφαση που θα εκδοθεί στο τέλος ενός μακροχρόνιου δικαστικού αγώνα θα είναι αποσπασματική και δεν θα προσφέρει συνολική νομική λύση.

Στη διαμεσολάβηση, η διαφορά περιορίζεται στα εμπλεκόμενα μέρη, τα οποία, αντί να αναζητούν συμμάχους στον πόλεμο, αναλαμβάνουν τα ίδια την ευθύνη για την επίλυση της διαφοράς τους. Είναι λύση πολιτισμού και όπως δείχνει η πράξη, δυστυχώς δεν είναι για όλους, επειδή προϋποθέτει την ωριμότητα των μερών.

Η έγκαιρη προσφυγή στη διαμεσολάβηση «θεραπεύει» συνολικά τις αρνητικές παραμέτρους της σύγκρουσης, ταυτόχρονα με τη γρήγορη, οικονομικότερη, συνολική και οριστική επίλυση όλων των νομικών ζητημάτων.

Στην οικογενειακή διαμεσολάβηση επιλύονται ταυτόχρονα όλα τα οικονομικά ή νομικά θέματα που απασχολούν το ζευγάρι, όπως η διατροφή, η επικοινωνία στο πλαίσιο της συνεπιμέλειας, η διανομή της κοινής περιουσίας, η χρήση της οικογενειακής στέγης, η αξίωση συμμετοχής στα αποκτήματα και σε μερικές

“Οι συνέπειες της αντιδικίας διαχέονται στις διαπροσωπικές σχέσεις περισσότερων ανθρώπων που δεν είναι πρωταγωνιστές της σύγκρουσης.”

περιπτώσεις η επίλυση θεμάτων που δεν μπορούν να συζητηθούν στις αίθουσες των Δικαστηρίων.

Εάν τα μέρη καταλήξουν σε συμφωνία, η συμφωνία αυτή θα λάβει τη μορφή πρακτικού διαμεσολάβησης, που θα την μετατρέψει από ένα απλό ιδιωτικό συμφωνητικό σε ένα έγγραφο νομικά δεσμευτικό και συγχρόνως τίτλο εκτελεστό ισοδύναμο με μια δικαστική απόφαση. Τη συνολική αυτή συμφωνία το ζευγάρι που χωρίζει θα προσκομίσει εν συνεχεία στο συμβολαιογράφο και θα εκδώσει, εύκολα και γρήγορα, το συναινετικό διαζύγιο χωρίς συγκρούσεις, φιλικά και ειρηνικά, εξασφαλίζοντας καλή μελλοντική συνεργασία στην άσκηση του γονεϊκού τους ρόλου προς το συμφέρον των παιδιών τους.

Άλλες φορές η επίλυση της διαφοράς μπορεί να γίνει στη διάρκεια μίας μέρας και σε άλλες περιπτώσεις χρειάζονται περισσότερες, συνήθως μέχρι 5 συναντήσεις. Πολλές φορές υπάρχει ένταση και φόρτιση, την οποία ο διαμεσολαβητής καλείται και καταφέρνει με την κατάρτιση του να διαχειριστεί.

Μετά την ψήφιση του Ν. 4800/2021, οι γονείς που χωρίζουν ή έχουν ήδη χωρίσει, καλούνται να συμφωνήσουν στον τρόπο που θα συνασκούν την γονική μέριμνα των παιδιών τους. Να καταρτίσουν ένα γονεϊκό σχέδιο («parenting plan»), με βάση το οποίο θα

πορευθούν για να ανταποκριθούν στις ανάγκες των παιδιών τους και τη διαχείριση της καθημερινότητάς τους.

Πρωτεύεται έτσι, σύμφωνα και με όσα αναπτύχθηκαν στα εισαγωγικά, η πολιτική της μικρότερης κατά το δυνατόν κρατικής παρέμβασης στην άσκηση της γονικής μέριμνας.

Υπό το πνεύμα αυτό ο νομοθέτης, μέσω του άρθρου 1514 παράγραφος 2 και 3 του Αστικού Κώδικα, όπως πλέον ισχύει, καλεί τα μέρη να βρουν λύση στα προβλήματα τα σχετικά με τη γονική μέριμνα, προσφεύγοντας πρώτα στη διαμεσολάβηση και αν εκεί δεν βρεθεί λύση, επιλαμβάνεται το αρμόδιο δικαστήριο. Παράλληλα ο δικαστής έχει ρητά πλέον τη δυνατότητα είτε να παραπέμψει τα μέρη στη διαμεσολάβηση είτε να διατάξει την επανάληψη διακοπείσας διαμεσολάβησης, ορίζοντας ταυτόχρονα και το διαμεσολαβητή από το ειδικό μητρώο οικογενειακών διαμεσολαβητών, που τηρείται από την κεντρική επιτροπή διαμεσολάβησης του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Τέλος, το πλαίσιο της διαμεσολάβησης είναι το ιδανικό πεδίο για να συζητηθεί και συμφωνηθεί το πρόγραμμα άσκησης της συνεπιμέλειας, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία, τις ανάγκες και τις υποχρεώσεις των παιδιών.

«-Μάχιμη Δικηγορία... -Παρούσα»

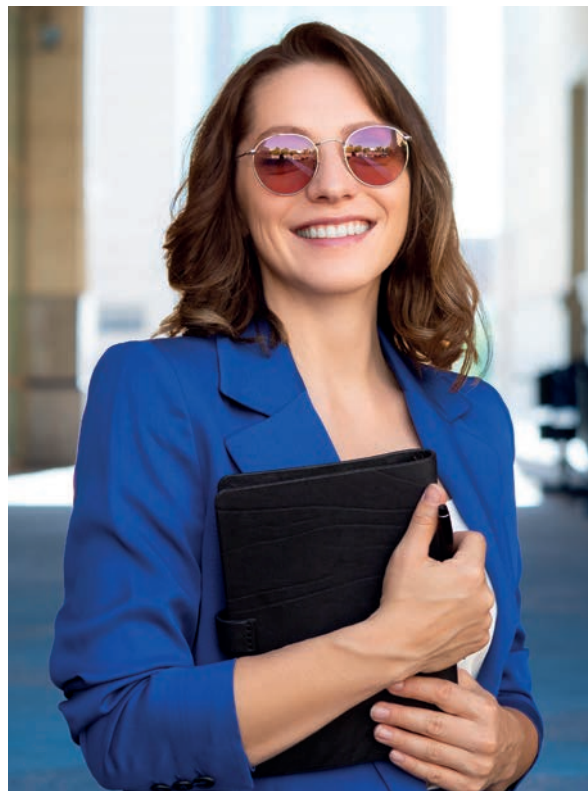
Της **Μαρίας Πιτσάκη**, Δικηγόρου Αθηνών

Η έναρξη κάθε δικαστικού έτους για τους αυτοαπασχολούμενους μαχόμενους Δικηγόρους είναι η «Πρωτοχρονιά» κάθε έτους ή τουλάχιστον έτσι το νιώθω εγώ. Συνειδητά ή ασυνειδητά ξεκινάει ένας νέος κύκλος οργάνωσης της επαγγελματικής καθημερινότητάς μας, αφού έχει προηγηθεί ο απολογισμός του Αυγούστου. Κάθε χρόνο σε αυτόν τον απολογισμό μετά από οικονομική κρίση, ΦΠΑ, τέλος επιτηδεύματος, αποχές, αλλαγές στις ασφαλιστικές εισφορές, αλλαγές στους Κώδικες, μείωση του αριθμού των δικαστικών υπαλλήλων, πανδημία, ηλεκτρονικές καταθέσεις, πλατφόρμες κλπ παραδοκεί ο ίδιος φόβος. Θα αντέξουμε τελικά; Και με τι ψυχικό κόστος; Με τι οικονομικό κόστος; Αξίζει να είσαι αυτοαπασχολούμενος μαχόμενος Δικηγόρος στα ελληνικά Δικαστήρια;

Η απάντηση είναι μία. Δεν αξίζει, επιβάλλεται. Ο αυτοαπασχολούμενος μαχόμενος Δικηγόρος παραμένει ακηδεμόνευτος παράγοντας της κοινωνίας. Το βαρόμετρό της. Είναι ο πρώτος που σχεδόν αυτόματα αντιλαμβάνεται τις μεταβολές που πραγματοποιούνται στην καθημερινότητα των πολιτών και στην οικονομία. Είναι ο πρώτος εκτιμητής που σε πραγματικό χρόνο και υπό πραγματικές συνθήκες επειδή καλείται να διαχειριστεί την κάθε πολιτική είτε αφορά τον δικό του κλάδο είτε άλλους τομείς, σχηματίζει ταχύτατα άποψη και έχει σφαιρική αντίληψη των καταστάσεων. Είναι ο πρώτος που θα αναζητήσει λύση, θα υποδείξει αστοχίες και θα προσπαθήσει να συγκεράσει πρακτικά, δικαστηριακά και οικονομικά δεδομένα. Για αυτούς τους λόγους και είναι απαραίτητος στην κοινωνία και στα Δικαστήρια.

Διατυπώνεται συχνότατα η άποψη ότι οι αλλαγές που θεσμοθετούνται, όπως αυτές αποτυπώνονται σε νομοθετήματα αλλά και διαπιστώνονται στην πραγματική οικονομία, αποσκοπούν στην σταδιακή αποχώρησή μας από το ελεύθερο επάγγελμα ή στην αναγκαστική προσχώρησή μας σε σχήματα υπό υπαλληλική ιδιότητα.

Οι δυσκολίες που αντιμετωπίσαμε όλοι μας κατά τα χρόνια της κρίσης υπήρξαν η κύρια αιτία διαμόρφωσης μια αντανεκλαστικής συμπεριφοράς στα πλαίσια

της επαγγελματικής μας δραστηριότητας. Δεν πρέπει να παραγνωρίζουμε όμως σε καμία περίπτωση και το γεγονός ότι η συμπεριφορά αυτή αποτελούσε σε μεγάλο βαθμό εκδήλωση και της πρόθεσης μας για στήριξη των πολιτών στα πλαίσια της κοινωνικής αλληλεγγύης, ως οφείλουμε να πράττουμε εκ της ιδιότητάς μας. Στην προσπάθεια προσαρμογής μας στις συνεχώς μεταβαλλόμενες συνθήκες υποτιμολογήσαμε την αξία της εργασίας μας, η οποία οδήγησε στη συνέχεια σε μειοδοσία τις νομικές υπηρεσίες. Ταυτόχρονα και σε μια προσπάθεια περιορισμού των εξόδων μας μεταφέραμε τις επαγγελματικές μας έδρες στις οικίες μας. Με το ανωτέρω καταφέραμε όντως να επιβιώσουμε. Κατά τη γνώμη μου όμως υπήρξε και μία από τις αιτίες απαξίωσης του λειτουργήματός μας αλλά και της θέσης μας ως Συλλειτουργών. Αυτοπαγιδευτήκαμε τελικά και γι' αυτό στη συνέχεια, προκειμένου να καλύψουμε το έλλειμμα που δημιουργήθηκε, οδηγηθήκαμε στην αποδοχή χωρίς μακροπρόθεσμο πλάνο και χωρίς ιδιαίτερες επιφυλάξεις ανάληψης καθηκόντων σε θέσεις «διάσωσης» μας με πενιχρό οικονομικό αντάλλαγμα, αλλά με την ίδια αν

όχι περαιτέρω αυξημένη προσωπική ευθύνη αλλά και ευθύνη απέναντι στην κοινωνία.

Περαιτέρω οι εν γένει συνθήκες αλλά και η ανωτέρω αναφερόμενη πρακτική οδήγησε τους νεοεισερχόμενους στο επάγγελμα Συναδέλφους σε απόρριψη εν πολλοίς του ελεύθερου επαγγέλματος, εξαιτίας της βασάνου που ούτως ή άλλως είναι σύμφυτη με κάθε ελεύθερο επάγγελμα και επιχειρηματική δραστηριότητα, αλλά που πια φαίνεται να έχει μεγιστοποιηθεί.

Αυτήν η πεποίθηση είναι επιβεβλημένο να αντιστραφεί. Απαιτεί βεβαίως συνδυαστικές ενέργειες τόσο από μέρος μας όσο και από μέρος των εκπροσώπων μας σε συνδικαλιστικό επίπεδο. Έχει παρέλθει ανεπιστρεπτί ο καιρός που κύριο μέλημα ήταν να σώσουμε ό,τι σώζεται, με μπαλώματα και πρακτικές που τελικά οδήγησαν πολλούς από εμάς σε έναν φαύλο κύκλο στον οποίο δαπανάμε γνώση και χρήμα (νομική βοήθεια, διαμεσολάβηση), αυτοεγκλωβιζόμενοι και προσδοκώντας απόσβεση, η οποία, επιτρέψτε μου να διατηρώ πολλές επιφυλάξεις, αν θα έρθει ποτέ και αν τελικά θα αντικατοπτρίζει τον κόπο και την προσπάθεια που έχει καταβληθεί από μέρος μας.

Είναι ο καιρός συνειδητά και στοχευμένα να υιοθετήσουμε κανόνες στον τρόπο άσκησης του επαγγέλματός μας, αφήνοντας κατά μέρος τους φόβους μας, εκμεταλλευόμενοι την τεχνολογία στο έπακρο, οριοθετώντας με σαφήνεια τον τρόπο λειτουργίας του δικηγορικού μας γραφείου. Πρέπει να μάθουμε να σκεφτόμαστε το δικηγορικό μας γραφείο ως μια επιχείρηση και να προσπαθήσουμε να λειτουργούμε με όρους marketing αυτό.

Μέσα σε 20 χρόνια μαχόμενης αυτοαπασχολούμενης Δικηγορίας δοκίμασα και εφάρμοσα πρακτικές που όχι μόνο με βοήθησαν να παραμείνω στο επάγγελμα αλλά με εξέλιξαν ως επαγγελματία. Αυτές θα προσπαθώ μέσα από εδώ να σας μεταφέρω, μαζί με όσα νέα ζητήματα και προβληματισμούς θα ανακύπτουν κατά τη διάρκεια του δικαστικού έτους, πιστεύοντας ειλικρινά ότι μπορούμε, όσοι ενδιαφερόμαστε για την ελεύθερη αυτοαπασχολούμενη Δικηγορία, να επανακαθορίσουμε τον ρόλο και τη θέση μας.

Επί τω δικηγορείν άνευ ζαχάρεως

Του Ευστράτιου Σούπου, Δικηγόρου Αθηνών

Οι εποχές δύσκολες, οι αντοχές ελάχιστες, η διάθεση ανάλογη των περιστάσεων και η ύλη περιορισμένη, όπως και οι οβολοί, για μεγάλο μέρος του δικηγορικού κόσμου, σύμφωνα με τα στατιστικά!! Κι ενώ όλα θεωρητικά συνηγορούν υπέρ μίας «συμφωράς», -ιδωμένης τουλάχιστον από τη ματιά πολλών ως τέτοιας- στην ουσία επιβεβαιώνεται απλώς μία από ετών λιμνάζουσα κατάσταση που κάποτε θα έφτανε στην υπερχειλίση!! «Αν «δεν έχεις μπάρμπα στην Κορώνη δουλειά δεν γίνεται...», βοά το σύνολο των αγκομαχούτων δικηγόρων «...κι αν δεν σε προβάλλει «το σύστημα», ο καλύτερος να είσαι γνωστικά, δεν ακουμπάς καλές υποθέσεις κι ως εκ τούτου μένεις πάντα το βαγόνι ενός συρμού, τον οποίο σέρνουν έμπειροι μηχανοδηγοί...»!! Πόση δύναμη αλήθειας άραγε έχει αυτό το θεώρημα? Ακούμε πράγματι για μηδενικές παραστάσεις στα Δικαστήρια από μεγάλη μερίδα συναδέλφων, για οφειλές στο Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία και για άλλα πολλά δεινά που έχουν επέλθει και πλήξει την δικηγορική μας κοινότητα. Είναι όμως όλα αυτά ικανά να μας απογοητεύσουν και δη να μας εξαφανίσουν? Τι θα πρέπει ειδικότερα να κάνει ένας νεοεισαχθείς στο επάγγελμα πληροφορούμενος τα ανωτέρω?

Η απάντηση κατά τον γράφοντα είναι μία: Να αγωνιστεί!! Ακόμα κι αν αποδεχούμε ότι διάγουμε βίον

“ Η δουλειά είναι ευλογία και ανάγκη, εσωκλείει αξίες, όπως την προσφορά προς τον συνάνθρωπο, την δύναμη της γνώσης και την διδαχή εκ του οποιουδήποτε αποτελέσματος, ακόμα και του χειρίστου. ”

οικονομικά δύστοκο, ευκαιρίες υπάρχουν. Κι αυτό είναι αλήθεια που την ανακαλύπτει όποιος πρώτα την ασπαστεί. Και για να μιλήσουμε εμπράκτως, η αλήθεια αυτή στον καθένα από εμάς έχει ήδη αποδειχθεί, διαφορετικά δεν θα είμαστε συνάδελφοι, πράγμα καθόλου εκ προοιμίου αυτονόητο. Ας ξεφύγουμε επομένως από το να ασχολούμαστε με το τι συμβαίνει γενικότερα κι ας αγωνιστούμε ατομικά, πέραν των έξωθεν μηχανισμών επαγγελματικής τακτοποίησης μας. Και ας πιστέψουμε ενθέρμως ότι η γνώση και η συστηματική και σοβαρή δουλειά νομοτελειακά αμείβονται, ακόμα κι αν διέρχονται από μύριες αντιξοότητες. Το «σύστημα» έχει αναντίρρητα τις δικές του συμμαχίες, (τις είχε πάντα), απ' την άλλη όμως η πίστη, η σοβαρή και υπεύθυνη δουλειά δημιουργούν ως ασπίδα σωτηρίας τις (μονα)δικές τους!!! Η προσωπικότητα επιπλέον διαμορφώνει την ευνοϊκή συνθήκη χωρίς απαραίτητα να χρειάζεται το βόλεμα ως δεκανίκι. Ο «μπάρμπα στην Κορώνη» βρίσκεται μέσα στον κάθε έναν από εμάς, στην διάθεση μας, στις άοκνες προσπάθειες για βελτίωση των γνώσεών μας, στον χαρακτήρα μας, την προσωπικότητα μας. Αρκεί να γνωρίζουμε τις δυνατότητες μας και να προσπαθούμε έντιμα, ειλικρινά και με αγάπη γι αυτό που κάνουμε -αρκούμενοι πολλές φορές και στα λίγα- και ελπίζοντας με πίστη στον Θεό και τον εαυτό μας ότι θα ξημερώσει και αύριο για όλους...!! Και η επιβράβευση θα έρθει άνευ ετέρου ως φυσική απόρροια.

Ειρήσθω εν παρόδω ότι η αξιοπρέπεια πάντοτε αποτελούσε το όριο, που αναντίρρητα πρέπει να υψώνεται ως τείχος προστασίας στην αγυρτεία, όμως η τάση απαξίας του δικηγορικού λειτουργήματος και μηδενισμού του μέσου και δη του νέου δικηγόρου ως περιρρέουσα ατμόσφαιρα, δεν μπορεί και δεν πρέπει να σταθεί τροχοπέδη στην εξέλιξη κάθε συναδέλφου που δικηγορεί ενσυνείδητα και το αγαπά. Οι καθαροί και θεμιτοί στόχοι με Επιμονή και δημιουργικό Πείσμα μπορούν και πρέπει να επιτευχθούν. Η δουλειά είναι ευλογία και ανάγκη, εσωκλείει αξίες, όπως την προσφορά προς τον συνάνθρωπο, την δύναμη της γνώσης και την διδαχή εκ του οποιουδήποτε αποτελέσματος, ακόμα και του χειρίστου. Διότι κι αυτό

αποτελεί δίδαγμα ζωής... πολυσιχιδός...! Άρα, εκείνος που εργάζεται και προσπαθεί ειλικρινά και ευσυνείδητα, νομοτελειακά αμείβεται, μαθητεύει διαρκώς μέσα από κάθε υπόθεση (καλή ή κακή) και φροντίζει να αποκομίζει εμπειρία (θετική ή αρνητική) με σκοπό την αυτοβελτίωση και την υγιή του πορεία. Ακόμα και ο χειρότερος πελάτης είναι ευκαιρία για αποκομιδή εμπειρίας που βοηθά κατ' αρχάς στην αναγνώριση και αποφυγή του επόμενου υποψηφίου με ομοειδή γνωρίσματα πελάτη!! Συνεπώς, όσοι ειδικά εκ των αποφοίτων νομικής επιθυμούν να «αθληθούν» στον στίβο της δικηγορίας ας σκεφθούν αισιόδοξα, γνωρίζοντας ότι όποιος ειλικρινά προσπάθησε νομοτελειακά επέτυχε!! Κάθε αποτέλεσμα είναι συνέχεια μίας κατάστασης που προηγείται και αυτό δεν αναιρείται, διότι πρόκειται για τον ορισμό της εξέλιξης...!! Η πλάστιγγα στο τέλος γέρνει υπέρ του κοπιώντος και όχι κατ' ανάγκη υπέρ του ευκόλως αποκτήσαντος!! Το δικηγορείν επομένως άνευ ζαχάρεως μπορεί ως έκφραση να παραπέμψει σε καιρούς δίαιτας, με δυσκολίες και στερήσεις, πλην όμως η λέξη «δίαιτα» από την αρχαία στη νέα ελληνική μεταφράζεται ως νοοτροπία της ζωής που ο καθένας μας ακολουθεί και κατά την άσκηση του επαγγέλματος κι όχι απλώς ως αποχή και μη εξάρτησή του από το ευάρεστο γλυκύ, το γλυκύ του βολεύεσθαι!!

Των φρονίμων τα παιδιά πριν πεινάσουν μαγειρεύουν

Του Δημητρίου Διαμαντόπουλου, Δικηγόρου Αθηνών

Εάν είσαι από εκείνους/ες που σκοπεύουν να εσκόουν την δικηγορία μέχρι το βαθύ γήρας, τότε ελπίζω να το κάνεις για τα ψυχολογικά οφέλη μιας τέτοιας επιλογής, δηλαδή να παραμείνεις δραστήριος/α, δημιουργικός/η και χρήσιμος/η σε μια προχωρημένη ηλικία και όχι για λόγους αναπλήρωσης του τότε εισοδήματός σου. Όχι πως το τελευταίο δεν αποτελεί μια ευγενή επιδίωξη, απλώς, λόγω των προβλημάτων υγείας που συνήθως συνοδεύουν την τρίτη και την τέταρτη ηλικία, σίγουρα δεν είναι διασφαλισμένο ότι θα το επιτύχεις.

Έτσι, είτε έχεις θέσει ημερομηνία λήξης στην άσκηση της δικηγορίας είτε θες να διαμορφώσεις τις καλύτερες δυνατές συνθήκες για την παρατεταμένη ή ισόβια άσκησή της, οφείλεις να μεριμνήσεις για την εξασφάλιση ενός εγγυημένου, δηλαδή ανεξαρτήτου επαγγελματικής δραστηριότητας, και αξιοπρεπούς εισοδήματος, το οποίο θα απολαμβάνεις κατά το γήρας και το οποίο, ει δυνατόν, θα είναι ανάλογο της ποιότητας ζωής που έχεις ή επιθυμείς να αποκτήσεις. Και για αυτό θα πρέπει να φροντίσεις όσο πιο νέος γίνεται, ώστε να έχεις περισσότερες διαθέσιμες επιλογές και να επιτύχεις καλύτερα αποτελέσματα στο τέλος.

Η βασική συνταξιοδοτική επιλογή σου παρέχεται από το κράτος και μάλιστα κατά τρόπο υποχρεωτικό.

Θα μπορείς να λάβεις μια κύρια σύνταξη με 40 χρόνια ασφάλισης στα 62 σου ή στην ηλικία, στην οποία θα διαμορφωθεί το όριο αυτό στο μέλλον, λαμβάνοντας υπόψη ότι θα αυξάνεται κατά ένα έτος κάθε 6-9 χρόνια αναλόγως της αυξήσεως του προσδόκιμου ζωής. Και εάν οι συνταξιοδοτικές προϋποθέσεις είναι ανεξάρτητες της δικής σου βούλησης, εντούτοις, με βάση το υφιστάμενο σύστημα, έχεις την δυνατότητα από τώρα να επηρεάσεις το ύψος του ποσού της κύριας σύνταξης, επιλέγοντας μικρότερη ή μεγαλύτερη ασφαλιστική κατηγορία: με επιλογή της πρώτης ασφαλιστικής κατηγορίας για όλα τα χρόνια του ασφαλιστικού σου βίου η κύρια σύνταξή σου εκτιμάται ότι μετά βίας θα αγγίζει το ύψος του τότε κατωτάτου βασικού μισθού, άρα οποιαδήποτε προς τα πάνω

επιλογή σαφώς θα αυξήσει το τελικό ποσό της.

Πέραν της κύριας σύνταξής σου, θα μπορείς στην ίδια ηλικία με αυτήν να λάβεις επικουρική σύνταξη και εφάπαξ βοήθημα. Η επιλογή για τα είδη αυτά παροχών ασφαλιστικής κατηγορίας μεγαλύτερης της πρώτης εκτιμάται από τους ειδικούς ότι δεν έχει

ιδιαιτερό νόημα. Μοναδική εξαίρεση, κατά την γνώμη μου, αποτελεί η περίπτωση των ασφαλισμένων δικηγόρων στο Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.), οι οποίοι θα μπορούσαν να επιλέξουν μεγαλύτερη ασφαλιστική κατηγορία για τις εισφορές επικουρικής ασφάλισης και στο μέλλον πιο επιθετική κατηγορία για την επένδυση των εισφορών τους, καθώς όχι μόνο μπορούν να παρακολουθούν διαρκώς μέσα από τον ατομικό κουμπαρά τους τις συσσωρευμένες εισφορές τους και τις αποδόσεις τους, αλλά επιπλέον το κράτος έχει εγγυηθεί ότι σε κάθε περίπτωση, δηλαδή ακόμη και εάν οι αποδόσεις των επενδύσεων είναι για όλα τα χρόνια του ασφαλιστικού τους βίου μηδενικές ή αρνητικές -πράγμα απολύτως απίθανο-, οι ασφαλισμένοι αυτοί θα λάβουν κατά τη συνταξιοδότηση επικουρική σύνταξη για το σύνολο των εισφορών τους στις τότε τρέχουσες αξίες.

Αν, όμως, δεν έχεις εμπιστοσύνη στο δημόσιο ασφαλιστικό σύστημα, τότε ως παραμείνεις για όλες τις κατηγορίες παροχών στην χαμηλότερη κατηγορία και ως κρατήσεις τα χρήματά σου για κάποια από τις προαιρετικές επιλογές ασφάλισης και επενδύσεων που περιγράφονται στη συνέχεια.

Η συμπληρωματική συνταξιοδοτική επιλογή που θα μπορούσες να έχεις είναι η σύνταξη ή/και το εφάπαξ από κάποιο ταμείο επαγγελματικής ασφάλισης (Τ.Ε.Α.) με την προαιρετική καταβολή εισφορών ή εκτάκτων ποσών, με τήρησή τους σε ατομικό κου-

μπαρά και με εποπτευόμενη από το κράτος επένδυση των συσσωρευμένων ποσών. Γράφω «θα μπορούσες να έχεις», καθώς σήμερα τέτοια επιλογή στην Ελλάδα έχουν μόνο οι έμμισθοι δικηγόροι εταιρειών, οι οποίες έχουν ήδη ιδρύσει Τ.Ε.Α. Δυστυχώς, ο Δ.Σ.Α. δεν έχει ακόμη ακολουθήσει το παράδειγμα του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών, ο οποίος πρόσφατα ίδρυσε ταμείο επαγγελματικής ασφάλισης για όλους τους ιατρούς της χώρας, ή του υπό ίδρυση Τ.Ε.Α. του Φαρμακευτικού Συλλόγου ή των από χρόνια ιδρυθέντων Τ.Ε.Α. άλλων ομάδων ελευθέρων επαγγελματιών.

Τέλος, υπάρχει πάντα και η επιλογή της ατομικής διαχείρισης από κάθε δικηγόρο των σημερινών διαθέσιμων χρημάτων του/της για την εξασφάλιση εγγυημένου εισοδήματος στο μέλλον. Τέτοια ατομική διαχείριση μπορεί να λάβει είτε την μορφή επενδύσεων (σε ακίνητα, κινητά, χρηματοπιστωτικούς τίτλους, προθεσμιακές καταθέσεις κ.λπ.) είτε, συνηθέστερα, την επιλογή ενός συνταξιοδοτικού ασφαλιστικού προγράμματος ιδιωτικής ασφαλιστικής εταιρείας, το οποίο παρέχει ένα εφάπαξ ποσό κατά τον συμφωνημένο χρόνο ή, σπανιότερα σήμερα, μία εγγυημένη περιοδική παροχή.

Όποια από τις παραπάνω προαιρετική επιλογή ή συνδυασμό προαιρετικών επιλογών και να κάνεις, ως θυμάσαι ότι των φρονίμων τα παιδιά πριν πεινάσουν μαγειρεύουν.

Ασφαλιστικές εισφορές ασφαλιστική ικανότητα & συνδικαλιστική γυμναστική

Του Δημητρίου Τριπερίνα, Δικηγόρου Αθηνών

Η αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών και οι προϋποθέσεις κτήσεως ασφαλιστικής ικανότητας αποτέλεσαν εσχάτως πεδίο έντονων συζητήσεων.

Οι μεν ασφαλιστικές εισφορές αυξήθηκαν κατά 9,6% συνολικά, από 01.01.2023, όχι μόνο για τους δικηγόρους, αλλά για όλους τους μη μισθωτούς και για όλα τα είδη των παροχών (κύρια και επικουρική ασφάλιση, παροχή εφάπαξ και υπέρ υγείας) Η αύξηση των εισφορών των μη μισθωτών αποτελεί πρόβλεψη του ασφαλιστικού νόμου Βρούτση (Ν. 4670/2020), ο οποίος αναφέρεται στην αυτόματη κατ' έτος αναπροσαρμογή των εισφορών, από το 2023 και μετά, για όλους τους μη μισθωτούς (ελεύθεροι επαγγελματίες, επιστήμονες, αγρότες) με βάση τον πληθωρισμό, ενώ από 01.01.2025 η όποια αύξηση θα εξαρτάται από τον ετήσιο δείκτη μεταβολής μισθών, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016 για την αναπροσαρμογή των συντάξιμων αποδοχών για τον υπολογισμό της ανταποδοτικής σύνταξης. Κατ' εφαρμογήν του οικείου νόμου εκδόθηκε και η υπ' αριθ. Δ.15/Δ'/9801/30.01.2023 απόφαση του Υφυπουργού Κοινωνικής Ασφάλισης κ. Π. Τσακλόγλου.

Κατά της σχετικής αποφάσεως διακινήθηκε, με διαδικτυακή περιφορά μέσω των υπηρεσιών του portal. olomeleia.gr, ψήφισμα διαμαρτυρίας προς υπογραφή από τα μέλη του ΔΣΑ, δια του οποίου ζητήθηκε η εξαίρεση των δικηγόρων από το σχετικό μέτρο, όπερ, ασφαλώς, άτοπον.

Αξίζει βέβαια να θυμηθούμε ότι έως το 2016 οι ασφαλιστικές εισφορές καταβάλλονταν με ενιαίες τετραμήσιες καταβολές, δυσβάστακτες για τη μεγάλη πλειοψηφία των συναδέλφων, ενώ η διασύνδεση των εισφορών με το εισόδημα των ελευθέρων επαγγελματιών, με το νόμο 4387/2016, προκάλεσε το "κίνημα της γραβάτας".

Εξ ετέρου, εσχάτως ανακινήθηκε συζήτηση σχετικά με τον φερόμενο αποκλεισμό των **μη μισθωτών, άρα και των δικηγόρων**, από την πρόσβαση στην **ιατροφαρμακευτική περίθαλψη** από την **1η Ιουνίου 2023**, εφόσον δεν πληρώσουν ή δε ρυθμίσουν τα χρέη τους στον e-ΕΦΚΑ.

Το ζήτημα έχει ως εξής:

Οι Μη Μισθωτοί ασφαλισμένοι του Φορέα, κάνοντας χρήση της ευνοϊκότερης ρύθμισης -που νομοθετήθηκε πέρυσι για πρώτη φορά και είναι σε ισχύ- μπορούν να έχουν ασφαλιστική ικανότητα, καταβάλλοντας μόνο το ποσό που αντιστοιχεί στις εισφορές του κλάδου υγείας έτους 2022. Δεν απαιτείται η ολοσχερής εξόφληση των εισφορών του έτους 2022, ούτε η οιαδήποτε υπαγωγή σε ρύθμιση τυχόν άλλων οφειλών τους από προηγούμενες εισφορές.

Επισημαίνεται ότι από την 1η Ιουνίου 2023 όσοι συνάδελφοι διαπιστώσουν ότι δεν διαθέτουν ασφαλιστική ικανότητα, παρά το γεγονός ότι έχουν αποπληρώσει τις κατ' ελάχιστον αναλογούσες εισφορές εμπρόθεσμα, μπορούν να υποβάλλουν σχετικό αίτημα ηλεκτρονικά -χωρίς την ανάγκη μετάβασης σε υποκατάστημα- στον ιστότοπο του e-ΕΦΚΑ (www.efka.gov.gr) στην πλατφόρμα: «Έλεγχος ασφαλιστικής ικανότητας μη Μισθωτών», <https://www.efka.gov.gr/el/elegchos-asphalistikes-ikanotetas-me-misthoton> και να τους αποδίδεται άμεσα, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις.

Με βάση τα ανωτέρω, η εκδηλωθείσα "συνδικαλιστική γυμναστική" με αφορμή τα ως άνω ευαίσθητα ζητήματα Κοινωνικής Ασφάλισης θα πρέπει να εδράζεται σε ρεαλιστικά επιχειρήματα και όχι σε λαϊκίστικες κορώνες, αν θέλουμε, βέβαια, τα αιτήματα του κλάδου να εισακούγονται και όχι, απλώς, δι' αυτών, να εξυπηρετούνται στόχοι προσωπικής ανέλιξης.

Παιδικά βιβλία και δικόγραφα. Γίνεται;

Της Κατερίνας Τσιώνα, Δικηγόρου Αθηνών

Συναντήσαμε τη συνάδελφο Στέλλα Ανδρικοπούλου σε ένα καφέ κοντά στην Ευελπίδων, λίγο μετά τις πρωινές δουλειές των δικαστηρίων, για να μιλήσουμε για το παιδικό βιβλίο που εκδόθηκε πριν λίγους μήνες και επανεκδόθηκε σε λίγες μόλις μέρες. Συγγραφέας και Δικηγόρος.

Στέλλα, είσαι δικηγόρος και πρόσφατα έγραψες το πρώτο σου παιδικό βιβλίο, ΤΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ ΤΗΣ ΙΟΛΗΣ, που κυκλοφορεί ήδη σε β' έκδοση από τις ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΙΑΠΛΑΣΗ σε εικονογράφηση της Νικολέττας Φιλιππίδη. Ποια ήταν η αφορμή για να γράψεις ένα βιβλίο και δη παιδικό? Βοήθησε καθόλου η δικηγορία προς αυτή την κατεύθυνση?

Ανέκαθεν με συγκινούσαν τα παιδιά, πιστεύω ότι η ενασχόληση με τα παιδιά μπορεί να είναι ψυχοθεραπευτική και διδακτική για εμάς, τους ενήλικες. Το γεγονός που στάθηκε αφορμή για να γράψω τη συγκεκριμένη ιστορία ήταν η γέννηση της ανιψιάς μου. Η γέννηση ενός νέου ανθρώπου μπορεί να είναι πάντα ένας καλός λόγος για να παρατηρήσεις τον κόσμο ξανά, να στοχαστείς για το τι δεν σου αρέσει, τι θα ήθελες να αλλάξει, να σκεφτείς «Τι έχω να προτείνω σε αυτόν τον νέο άνθρωπο; Τι λιθαράκι να του δώσω για να χτίσει τη ζωή του που τώρα ξεκινά;» Θέλησα να γράψω, λοιπόν, μια ιστορία για έναν κόσμο καλύτερο. Ένα από τα πράγματα που με ενοχλούν και με στενοχωρούν στον κόσμο μας είναι πως οι άνθρωποι γύρω μας δυσκολεύονται ολοένα και περισσότερο να μπουν ο ένας στην θέση του άλλου, να καταλάβουν ο ένας τον άλλο, να μοιραστούν πράγματα, σκέψεις και συναισθήματα. Το ίδιο συμβαίνει και με τα παιδιά που μιμούνται τις συμπεριφορές των ενηλίκων και ενώ έχουν στην διάθεσή τους πληθώρα καταναλωτικών αγαθών, έχουν μεγάλη δυσκολία να τα μοιραστούν. Δεν έχει κανείς παρά να παρατηρήσει πόσο δύσκολα ανταλλάσσουν τα παιχνίδια τους. ▶

- Τη δυσκολία αυτή στην επικοινωνία των ανθρώπων τη βλέπουμε καθημερινά μπροστά μας στη δικηγορία. Συνηθίζω να λέω ότι οι δικηγόροι θα είχαμε πολύ λιγότερη δουλειά ή έστω λιγότερο στενόχωρη επαγγελματική καθημερινότητα, αν οι άνθρωποι προσπαθούσαν να επικοινωνήσουν καλύτερα και να λύσουν τις διαφορές τους εκτός πλαισίου αντιδικίας. Όταν απευθύνονται σε εμάς, τους δικηγόρους, συνήθως έρχονται με διάθεση να «διαλύσουν» τον άλλο, να πετάξουν πάνω του μόνο τοξικότητα. Η διάθεση κατανόησης της άλλης πλευράς είναι συχνά ανύπαρκτη.

Η ιστορία, λοιπόν, έχει να κάνει με την προσφορά, με το να μπαίνουμε ο ένας στη θέση του άλλου?

Τι ρόλο παίζουν τα παπούτσια στην ιστορία σου?

Ναι, η ιστορία ξεκινά με την ηρωίδα, την Ιόλη, να αποκτά με μεγάλη χαρά ένα καινούργιο ζευγάρι παπουτσιών. Τα φοράει και βγαίνει στον δρόμο χαρούμενη, για να συναντήσει την φιλενάδα της, η οποία είναι λυπημένη γιατί τα παπούτσια της είναι παλιά και ταλαιπωρημένα. Η Ιόλη επιλέγει να μοιραστεί (και συνακόλουθα να μετριάσει) τη λύπη της φίλης της ή αλλιώς να μοιραστεί μαζί της τη χαρά της, προτείνοντάς της να ανταλλάξουν το ένα από τα παπούτσια τους. Δεν θα πω περισσότερα, μην κάνουμε σπόιλερ (γέλια)... Προσπάθησα, μέσω της ιστορίας, να αναδείξω τη σπουδαιότητα του μοιράσματος σε διάφορα επίπεδα. Επέλεξα ως κεντρικό στοιχείο τα παπούτσια, όχι τυχαία. Είναι αυτά με τα οποία στεκόμαστε, περπατάμε, πορευόμαστε, είναι ενδεικτικά της ταυτότητάς μας, συχνά του επαγγέλματός μας, του χαρακτήρα μας, της προσωπικότητάς μας, περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο είδος ένδυσης ή αξεσουάρ.

Επίσης, τα παπούτσια φοριούνται πάντοτε σε ζευγάρι, άρα η σκέψη ήταν να “σπάσω” αυτή την αποκλειστικότητα του ζευγαριού, δεν θα ήταν το ίδιο αν έβαζα τους ήρωες να ανταλλάσσουν ένα παικνίδι, ένα αντικείμενο ή ένα ρούχο, είναι πιο “επαναστατικό”, πιο γενναίο το “να σπας”, να μοιράζεσαι το ένα από τα παπούτσια του ίδιου ζευγαριού.

Αντίστροφα, προς το τέλος της ιστορίας, τα παπούτσια που “έχουν χάσει” το ζευγάρι τους, έλκονται μαγνητικά από αυτό και αναζητώντας το καταλήγουν τελικά να φέρνουν κοντά τους ανθρώπους.

Γενικά, τα παπούτσια έχουν την τιμητική τους στην ιστορία... Αρχικά, τα συναντάμε ως υλικά αγαθά που δίνουν χαρά σε εκείνον που τα φοράει.

Στη συνέχεια γίνονται η αφορμή για να μοιραστεί,

προσφέροντάς του μεγαλύτερη χαρά.

Ύστερα μετατρέπονται σε σύμβολο των στοιχείων της προσωπικότητάς μας που αφήνουν το αποτύπωμά τους σε εκείνους με τους οποίους αλληλοεπιδρούμε. Τέλος, γίνονται το όχημα για να μπούμε στη θέση και στον κόσμο των άλλων και να τους καταλάβουμε, να τους νιώσουμε, να έρθουμε κοντά τους...

Μοιραζόμαστε σήμερα? Καταλαβαίνουμε ο ένας τον άλλο? Τα παιδιά μοιράζονται?

Όχι, όπως είπα και προηγουμένως, νομίζω πως δυσκολευόμαστε πολύ να μοιραστούμε σήμερα. Είμαστε καχύποπτοι και φοβισμένοι. Μπαίνουμε σε σχέσεις, επαγγελματικές και προσωπικές, με διάθεση – ακόμα κι αν δεν το συνειδητοποιούμε - να επιβεβαιώσουμε τους φόβους μας, όχι να αφεθούμε και να μοιραστούμε πραγματικά.

Τα παιδιά - που είναι πάντα άδολα και αυθόρμητα, έχουν ανοικτούς τους πομπούς και τους δέκτες τους και δεν φιλτράρουν τις καταστάσεις με την καχυποψία των ενηλίκων – είναι πιο εύκολο να μοιραστούν. Πώς όμως θα διδαχθούν το να μοιράζονται όταν μεγαλώνουν σε μια κοινωνία όπου οι ενήλικες δίνουν καθημερινά το αντίθετο παράδειγμα με τη συμπεριφορά τους? Στην ιστορία του βιβλίου βάζω τα παιδιά να γίνονται το παράδειγμα για τους ενήλικες. Οι ενήλικες παίρνουν τη σκυτάλη ακολουθώντας τα παιδιά... Εγκαταλείπουν την αρχική καχυποψία τους και δοκιμάζουν να ανταλλάξουν παπούτσια... να μπουν ο ένας στην θέση του άλλου, να σκεφτούν ο ένας τις δυσκολίες του επαγγέλματος και συνακόλουθα της ζωής του άλλου. Να μπουν ο καθένας στην διαδικασία να γνωρίσει τον κόσμο του άλλου. Η ευρηματική εικονογράφηση της Νικολέττας Φιλιππίδη βοηθά πολύ να αναδειχθεί το στοιχείο αυτό, μέσω του βιβλίου: ο κηπουρός σκαρφαλώνει στην σκάλα που τον

οδηγεί από τον κήπο (από τον κόσμο του) στο γραφείο (κόσμο) του γιατρού - αν παρατηρήσετε στην εικόνα οι κορμοί των δέντρων έχουν ως φύλλωμα τα έπιπλα του ιατρείου! Το ίδιο συμβαίνει και στην περίπτωση της μπαλαρίνας και του δύτη... Η θάλασσα (κόσμος) του δύτη γίνεται η συνέχεια της σκηνής (κόσμου) πάνω στην οποία χορεύει η μπαλαρίνα. Σκεφτείτε πόσο όμορφη και χαλαρή θα ήταν η καθημερινότητά μας αν εμείς, οι δικηγόροι μπαίναμε συχνότερα στη θέση των δικαστών και των γραμματέων και εκείνοι στην δική μας...

Δικηγορία και συγγραφή – συνδυάζονται και τα δύο?

Η δικηγορία, όπως πολύ καλά γνωρίζετε, είναι δύσκολο, απαιτητικό και συχνά στενόχωρο επάγγελμα. Από την άλλη, σε φέρνει σε επαφή με όλες τις παθογένειες της κοινωνίας, σου δίνει διαρκώς τροφή για σκέψη. Είναι στο χέρι σου το πώς θα αξιοποιήσεις αυτό το πλούσιο υλικό που έχεις στην διάθεσή σου. Η συγγραφή και ειδικά η συγγραφή που απευθύνεται σε παιδιά με βοηθά να το μεταβολίσω κατά τρόπο ώστε να προκύψει κάτι θετικό. Για εμένα είναι αποσυμπίεση, λειτουργεί ευεργετικά. Μετά από μια δύσκολη δικηγορική ημέρα, το να γράψω πέντε σκέψεις σε ένα κομμάτι χαρτί αντί να χαζέψω στην τηλεόραση μπορεί να με βοηθήσει να αποφορτιστώ. Επομένως ναι, και βέβαια συνδυάζονται.

Πότε να περιμένουμε το νέο σου βιβλίο?

Υπάρχουν κείμενα και ιστορίες στο συρτάρι του γραφείου μου που έχουν ανάγκη να ακουστούν, αλλά το πότε θα γίνουν βιβλίο είναι άγνωστο. Εύχομαι να βρουν το δρόμο τους σύντομα, συντομότερα από ό,τι προσδιορίζονται οι ανακοπές στο Πρωτοδικείο της Αθήνας (γέλια).

Στέλλα, σε ευχαριστώ για τη συζήτηση, καλοτάξιδο το βιβλίο σου και καλή συνέχεια!

Ευχαριστώ κι εγώ πολύ για την φιλοξενία, εύχομαι το βιβλίο να σας αρέσει.

Αποχαιρετιστήκαμε με ένα χαμόγελο και μια ζεστή αγκαλιά, όπως δηλαδή συμβαίνει σε ωραίες συναντήσεις με ανθρώπους που αγαπάνε αυτό που κάνουν και σου μεταδίδουν την αγάπη τους.

Τα παιδικά βιβλία άλλωστε αφορούν ίσως και λίγο πιο πολύ τους ενήλικες... διαβάστε το!!!

Επίδομα κυοφορίας και λοχείας σε έμμισθες δικηγόρους

Του Κωνσταντίνου Μωυσίδη Δικηγόρου ΝΠΔΔ

Με το άρθρο 83 του Ν. 4826/2021 (Α' 160) προστέθηκε παράγραφος 11 στο άρθρο 32 του Ν. 4387/2016, η οποία έχει ως εξής: «Οι έμμισθες δικηγόροι που υπάγονται στον e-Ε.Φ.Κ.Α. (πρώην Ενιαίο Ταμείο Αυτοτελώς Απασχολούμενων Τομέας Ασφάλισης Νομικών) και καταβάλλουν εισφορές, σύμφωνα με το άρθρο 38 για την έμμισθη απασχόλησή τους, δικαιούνται επίδομα κυοφορίας και λοχείας, με αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του πρώην Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. για μισθωτές ασφαλισμένες. Σε περίπτωση παράλληλης υποχρέωσης καταβολής εισφορών, σύμφωνα με το άρθρο 39, δικαιούνται την υψηλότερη παροχή μητρότητας από αυτές που προκύπτουν από την υπαγωγή τους στην ασφάλιση του e-Ε.Φ.Κ.Α.».

Σύμφωνα με την υπ' αρ. 4/02.02.2022 Εγκύκλιο του e-Ε.Φ.Κ.Α., δικαιούχοι της παρ. 11 του άρθρου 32 του Ν. 4387/2016 (Α' 85), για τις οποίες αναλογικώς εφαρμόζονται οι διατάξεις του πρώην Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. για την χορήγηση επιδομάτων μητρότητας (κυοφορίας και λοχείας) είναι μόνο οι έμμισθες δικηγόροι του ιδιωτικού τομέα που υπάγονται στο πρώην Ενιαίο Ταμείο Αυτοτελώς Απασχολούμενων (Τομέας Ασφάλισης Νομικών). Έμμισθες δικηγόροι που απασχολούνται σε Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α. λαμβάνουν πλήρεις αποδοχές από τον εντολέα τους κατά την διάρκεια της αποχής τους από την έμμισθη απασχόλησή τους λόγω μητρότητας και χορηγούνται σε αυτές όλες οι προβλεπόμενες από τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα και του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων σχετικές άδειες.

Ειδικότερα, ως έμμισθες δικηγόροι νοούνται αποκλειστικώς οι δικηγόροι του άρθρου 42 του Ν. 4194/2013 (Α' 208), οι οποίες τελούν σε σχέση έμμισθης εντολής με συγκεκριμένο εντολέα, αμείβονται από αυτόν αποκλειστικά με πάγια περιοδική αμοιβή, δεν εκδίδουν φορολογικό παραστατικό για αυτήν την πάγια αντιμισθία τους και καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές σύμφωνα με την περίπτωση στ' της παρ. 3 του άρθρου 38 του Ν. 4387/2016 (Α' 85), οι οποίες (εισφορές) απεικονίζονται από τον συγκεκριμένο εντολέα τους στην

Α.Π.Δ. προς τον e-Ε.Φ.Κ.Α., ακόμη και εάν οι έμμισθες δικηγόροι ασκούν παράλληλα και το ελεύθερο δικηγορικό επάγγελμα και τυγχάνουν εξ αυτού του λόγου υποχρεές στην (παράλληλη) καταβολή των εισφορών του άρθρου 39 του Ν. 4387/2016. Η ως άνω διάταξη του άρθρου 83 του Ν. 4826/2021 (Α' 160) δεν αναφέρεται και δεν καταλαμβάνει στο πεδίο εφαρμογής της τις δικηγόρους, που ασκούν αποκλειστικώς ελεύθερο επάγγελμα και υποχρεούνται στην καταβολή αποκλειστικώς των εισφορών του άρθρου 39 του Ν. 4387/2016 (Α' 85).

Όπως, επίσης, προκύπτει από την ανωτέρω εγκύκλιο οι προϋποθέσεις για την χορήγηση του επιδόματος κυοφορίας και λοχείας στην έμμισθη δικηγόρο είναι: α) η πραγματοποίηση από την έμμισθη δικηγόρο 200 τουλάχιστον ημερών ασφάλισης κατά τα δύο τελευταία έτη πριν της πιθανής-πραγματικής ημέρας τοκετού β) ηλεκτρονική βεβαίωση της πιθανής ημερομηνίας τοκετού από τον θεράποντα μαιευτήρα γυναικολόγο ιατρό του Συστήματος Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. γ) βεβαίωση του εργοδότη για την αποχή της μισθωτής ασφαλισμένης από την μισθωτή εργασία, εκτός εάν η σύμβαση εξαρτημένης εργασίας έχει ήδη λυθεί πριν την έναρξη της επιδότησης.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το υπ' αρ. πρωτ. 8000/01-2022 έγγραφο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (ήδη μετονομασθέντος σε Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): «Η αποχή της εμμίσθου δικηγόρου από την έμμισθη απασχόλησή της θα πρέπει να απεικονιστεί και στην υποβαλλόμενη από τον εντολέα της Α.Π.Δ.,... Κατά τη διάρκεια της αποχής από την έμμισθη απασχόληση, η έμμισθη

δικηγόρος δεν κωλύεται να ασκεί το ελεύθερο επάγγελμα με ενεργό ΚΑΔ δραστηριότητας στην Α.Α.Δ.Ε., στην περίπτωση, δε, αυτή θα πρέπει να καταβληθούν ασφαλιστικές εισφορές αυτοτελώς απασχολούμενου σύμφωνα με το άρθρο 39 του Ν. 4387/2016».

Επιπλέον, σύμφωνα με την υπ' αρ. πρωτ. 121361/15.03.2022 έγγραφο του e-Ε.Φ.Κ.Α., από την 15.03.2022, κατ' εφαρμογή του άρθρου 83 του Ν.4826/21 (Α'160), οι έμμισθες δικηγόροι του ιδιωτικού τομέα που υπάγονται στην ασφάλιση του e-ΕΦΚΑ δύνανται να υποβάλλουν μέσω της ηλεκτρονικής υπηρεσίας του e-ΕΦΚΑ (<https://www.efka.gov.gr>) ηλεκτρονική αίτηση για τη χορήγηση του επιδόματος μητρότητας (κυοφορίας) με την έναρξη της κυοφορίας τους, εφόσον έχει προηγηθεί η ηλεκτρονική έκδοση της βεβαίωσης πιθανής ημερομηνίας τοκετού από τον μαιευτήρα γυναικολόγο ιατρό, ο οποίος είναι πιστοποιημένος με το Σύστημα Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. και για την χορήγηση του επιδόματος μητρότητας (λοχείας) μετά την έκδοση της ληξιαρχικής πράξης γέννησης του τέκνου. Η ηλεκτρονική αίτηση των εμμίσθων δικηγόρων ασφαλισμένων του e-ΕΦΚΑ υποβάλλεται εντός προθεσμίας οκτώ (8) μηνών από την ημερομηνία γέννησης του τέκνου.

Ακαδημαϊκές υποτροφίες από το ΔΣΑ: Μια κίνηση για την αναβάθμιση του κύρους του δικηγορικού λειτουργήματος

Του Στέλιου Λεριού, Δικηγόρου Αθηνών, Συμβούλου ΔΣΑ

Αν θέλουμε να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους, οφείλουμε να αναγνωρίσουμε ότι η δικηγορία τα τελευταία χρόνια έχει υποστεί σοβαρό πλήγμα, τόσο σε επίπεδο κύρους, όσο και σε επίπεδο συνθηκών άσκησης του επαγγέλματος. Οι μεταρρυθμίσεις που πρέπει να γίνουν είναι πολλές και ριζικές, ώστε ο δικηγόρος να έχει την κοινωνική θέση και τις συνθήκες που αξίζουν στις σπουδές και το ρόλο ενός συλλειτουργού της Δικαιοσύνης.

Το λειτουργήμα της δικηγορίας είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με την επιστημονική κατάρτιση του δικηγόρου, προϋπόθεση δε για την διατήρηση της επιστημονικής κατάρτισης αποτελεί η διαρκής επιμόρφωση. Ο δικηγόρος είναι πρωτίστως επιστήμονας, ένας άνθρωπος που επιμορφώνεται συνεχώς για να παρέχει τις καλύτερες δυνατές υπηρεσίες. Η χώρα, και φυσικά η δικηγορία, έχει ανάγκη τον καλά κατάρτισμένο επιστήμονα. Επιπρόσθετα, στη σημερινή εποχή της εξειδίκευσης, είναι σχεδόν αυτονόητο ότι κάθε νέος επιστήμονας δικηγόρος πρέπει να συνεχίσει τις σπουδές του και μετά το προπτυχιακό επίπεδο – αναζητώντας ένα μεταπτυχιακό ώστε να εξειδικευτεί σε κάποιον τομέα δικαίου, ενίοτε προχωρώντας και σε διδακτορικές σπουδές. Στην προσπάθεια για την διαρκή επιστημονική επιμόρφωση των δικηγόρων, κεντρικό ρόλο έχει ως εκ της θέσης του ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών, ως ο μεγαλύτερος δικηγορικός σύλλογος και ταυτόχρονα ο μεγαλύτερος επιστημονικός σύλλογος της χώρας. Ειδικά αν ληφθεί υπόψη ότι ένας από τους συχνότερους ανασταλτικούς παράγοντες για τη συνέχιση των σπουδών (μεταπτυχιακών ή διδακτορικών) αποτελεί και η έλλειψη πόρων, καθότι ο νέος δικηγόρος πρέπει παράλληλα με τις σπουδές να εργάζεται σκληρά ώστε να εξασφαλίσει εισόδημα.

Το Νοέμβριο του 2022, η παράταξή μας υπέβαλε πρόταση για τη συζήτηση του πλαισίου χορήγησης υποτροφιών από το ΔΣΑ σε νέους συναδέλφους, ώστε να μπορούν να συνεχίζουν σε μεταπτυχιακό και διδακτορικό επίπεδο χωρίς δυσβάσταχτες οικονομικές θυσίες. Αποτελούσε άλλωστε παράδοξο που, εδώ και πολλά χρόνια, ο ΔΣΑ δε διέθετε πόρους για το σκοπό αυτό, την ίδια στιγμή που δεκάδες χιλιάδες ευρώ ξοδεύονταν (ορθώς) σε πάσης φύσης ψυχαγωγικές και αθλητικές δραστηριότητες.

Κατόπιν διαδοχικών αναβολών, στο μεγαλύτερο μέρος τους προσηματικών, η πρόταση συζητήθηκε στο ΔΣ του ΔΣΑ και, παρά τις αντιρρήσεις και τις επιφυλάξεις που εκφράστηκαν, υπερίσχυσε η λογική και η πρόταση κρατήθηκε για το μέλλον. Κατ' ευτυχία συγκυρία δε, το μέλλον αυτό ήταν σύντομο, και όχι αόριστο. Η έγκριση της πρότασης συνέπεσε με ένα καλό φετινό οικονομικό αποτέλεσμα για το ΔΣΑ, και την ύπαρξη διαθέσιμων πόρων προς αξιοποίηση. Μέρος αυτών αποφασίστηκε να διατεθεί για τη χορήγηση υποτροφιών.

As μου επιτραπεί στο σημείο αυτό να εκφράσω μια απο-

λογιστική σκέψη για τη συγκεκριμένη πρόταση. Η πρόταση αυτή ξεκίνησε από την διαπίστωση μιας ανάγκης. Μιας ανάγκης ταυτόχρονα συλλογικής (του δικηγορικού λειτουργήματος) και ατομικής (κάθε δικηγόρου) για διαρκή επιστημονική αναβάθμιση και επιμόρφωση. Η διαπίστωση της ανάγκης οδήγησε στην αναζήτηση τρόπων να υποστηριχθεί, και στην διαπίστωση ότι ένας από τους φορείς που μπορούν να βοηθήσουν στην κατεύθυνση αυτή είναι και ο ΔΣΑ. Ακολούθησε η διαμόρφωση μιας κατάλληλης και ρεαλιστικής πρότασης, και η διοχέτευσή της στο αρμόδιο όργανο του ΔΣΑ μέσω των καταλλήλων συνδικαλιστικών οδών. Και τελικά η έγκριση και υλοποίησή της (την οποία φυσικά συνεχίζουμε να παρακολουθούμε και παραμένουμε σε επιφυλακή για τυχόν δυσλειτουργίες ή αναγκαίες βελτιώσεις).

Όλο αυτό που ανωτέρω περιέγραψα, είναι αυτό που στο δικό μου μυαλό αποτελεί τον υγιή συνδικαλισμό, που λειτουργεί αποτελεσματικά προς όφελος του κλάδου. Μια οδός που ξεκινά από την διαπίστωση των αναγκών, περνά στην διαμόρφωση ρεαλιστικών προτάσεων και καταλήγει στην υλοποίησή τους, μακριά από κορώνες και λαϊκίστικες εξάρσεις. Που στην προκειμένη περίπτωση είχε αποτέλεσμα. Θα τολμούσα δε να ισχυριστώ, δεδομένων και άλλων προτάσεων που ακολούθησαν, ότι η πρότασή μας αποτέλεσε εν τέλει την αφορμή σκέψεων για καλύτερη αξιοποίηση των πόρων του ΔΣΑ. Λειτουργήσε ως κίνητρο για άλλους συνδικαλιστές να κάνουν το ίδιο πίσω, για να μη «μείνουν πίσω».

Φυσικά οι αναγκαίες αλλαγές στην κατεύθυνση ανάκτησης του κύρους της δικηγορίας είναι πολλές, δεν εξαντλούνται στη χορήγηση υποτροφιών. Κάθε σοβαρή μεταρρύθμιση οφείλει να έχει στο επίκεντρο τον τρόπο εξέτασης των νέων υποψηφίων δικηγόρων. Οι εξετάσεις για την άδεια ασκήσεως του δικηγορικού επαγγέλματος, εφόσον αναθεωρηθούν στο πρότυπο των αντιστοίχων εξετάσεων των κορυφαίων δικηγορικών συλλόγων του κόσμου, μπορούν να συνεισφέρουν σε αυτή την κατεύθυνση. Στην ως άνω πρόταση της παράταξής μας ένα σκέλος σχετίζεται άμεσα με τις εξετάσεις, καθότι προβλέπεται χορήγηση υποτροφιών με βάση τα αποτελέσματα αυτών. Μόνο αν η λήψη της άδειας επαγγέλματος γίνεται υπό ένα αξιοκρατικό σύστημα εξετάσεων, που θα αποτελεί εχέγγο μεταξύ άλλων και για την επιστημονικότητα των εξεταζομένων, θα έχει πραγματικό νόημα η χορήγηση των υποτροφιών από το ΔΣΑ. Είναι επιτέλους ώρα, με αφορμή και αυτό, να μιλήσουμε αφενός για τον εκσυγχρονισμό της άσκησης, αφετέρου για ένα νέο, αξιοκρατικό και δίκαιο σύστημα εξέτασης, στα πρότυπα των αντιστοίχων της Ευρώπης και των ΗΠΑ, μέσα από το οποίο αναδεικνύονται καταρτισμένοι δικηγόροι, έτοιμοι να διεκδικήσουν με γνώσεις και αυτοπεποίθηση το μέλλον που δικαιούνται, από την πρώτη κιόλας μέρα.

Ελάχιστη αμοιβή ασκουμένων δικηγόρων: Μια αναγκαιότητα για το κύρος της δικηγορίας

Του Αντώνη Μικελόγωνα, Δικηγόρου Αθηνών,
Μέλους Επιτροπής Φορολογικών
& Κοινωνικοασφαλιστικών Συμβουλών Ε.Α.Ν.Δ.Α.

Με την απόφαση ΣτΕ 189/2023 κατοχυρώθηκε νομολογιακά η υποχρεωτική εγγραφή των ασκουμένων δικηγόρων στην κοινωνική ασφάλιση επειδή «...τελούν στην πράξη υπό όμοιες συνθήκες με τους νεοεισερχόμενους στο επάγγελμα δικηγόρους, κατά τα πρώτα πέντε χρόνια της άσκησης του επαγγέλματός τους, επιβαρύνονται με τις ίδιες εισφορές τις οποίες υποχρεούνται να καταβάλλουν οι τελευταίοι, προκειμένου να απολαμβάνουν τις ίδιες σε είδος παροχές...». Δε θα μείνω στο πόσο συμβατό με την πραγματικότητα είναι αυτό το σκεπτικό. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει εφεξής να λαμβάνεται υπόψη από την Πολιτεία ότι ο ασκούμενος δικηγόρος έχει κατοχυρωθεί νομολογιακά ως επαγγελματίας (και όχι ως μαθητευόμενος) και ως υπόχρεος κοινωνικής ασφάλισης, ήτοι ως οικονομικά ενεργός.

Ο ασκούμενος δικηγόρος σήμερα αντιμετωπίζεται από την ισχύουσα νομοθεσία ως ελεύθερος επαγγελματίας, κατ' αντιστοιχία με το νέο δικηγόρο. Ωστόσο, για να θεωρείται κανείς ελεύθερος επαγγελματίας πρέπει να έχει τη

Νέο (;) ξεκίνημα με την πάταξη της φοροδιαφυγής: Τα προτεινόμενα μέτρα και στο επίκεντρο πάλι οι δικηγόροι

Του Γεώργιου Σπ. Καραχάλιου, Δικηγόρου Αθηνών

Πλήθος δημοσιευμάτων ακολούθησε την ανάληψη των καθηκόντων των στελεχών της νέας Κυβέρνησης και ιδίως των στελεχών των υπουργείων περίξ της οικονομίας, από τα οποία ενημερωνόμαστε για μέτρα, με τα οποία ευαγγελίζονται (ξανά;) την πάταξη της φοροδιαφυγής και την αντιμετώπιση των «ύποπτων» ομάδων, με πρώτους στο στόχαστρο και τους δικηγόρους. Κοινή παραδοχή όλων των μερών (φορολογικών αρχών, φορολογουμένων, οικονομικών παραστατών) είναι ότι την πάταξη της φοροδιαφυγής και της παραοικονομίας πολλές κυβερνήσεις προσπάθησαν να επιτύχουν, αλλά ελάχιστες κατάφεραν να την περιορίσουν, έστω μερικώς.

Τα μέτρα, που εσχάτως συζητούνται, και η σχετική αποδόμηση τους εν είδει αντιλόγου έχουν ως εξής:

Α) Συζητείται με μεγάλη λεπτομέρεια από το Υπουργείο η καθιέρωση ενός συστήματος ισχυρών φορολογικών κινήτρων, ώστε οι καταναλωτές να ζητούν **παραστατικό για όλες τις συναλλαγές** τους, δεδομένου ότι είναι σύννηθες το φαινόμενο επαγγελματίες να θέτουν το δίλημμα στους καταναλωτές «τόσο με απόδειξη, τόσο χωρίς απόδειξη», με αποτέλεσμα το Δημόσιο να ζημιώνεται και από τη μη απόδοση ΦΠΑ, αλλά και από το φόρο που δεν εισπράττεται, λόγω απόκρυψης εισοδήματος. Από το 2021 έχει δοθεί κίνητρο για δήλωση δαπανών από διάφορες κατηγορίες ελευθέρων επαγγελματιών (μεταξύ των οποίων και δικηγόροι), με αντάλλαγμα τη μείωση του 20% των δαπανών έως και 5000 ευρώ από το φορολογητέο εισόδημα. Εκ του αποτελέσματος, το μέτρο δεν πέτυχε, καθώς στην πράξη η έκπτωση φόρου δεν μπορεί να ισοσταθμίσει την άμεση έκπτωση που «προτείνει» ο επαγγελματίας, στο ύψος του ΦΠΑ ή και λίγο μεγαλύτερη, συνεπώς το πρόβλημα για τους ελεγκτικούς μηχανισμούς είναι ότι τα κίνητρα για τους πολίτες θα πρέπει να αντισταθμίζουν το όφελος που έχουν από το ό,τι δεν παίρνουν απόδειξη.

ΑΝΤΙΛΟΓΟΣ: κατ' αρχάς δεν υπάρχει ορισμένο μέτρο-πρόταση για αντιστάθμισμα του κέρδους του κα- ▶

δυνατότητα να δρα επαγγελματικά μόνος του. Ο ασκούμενος δεν έχει τέτοια δυνατότητα. Αναγκαία προϋπόθεση της ιδιότητας του ασκούμενου είναι η άσκηση πλάι σε δικηγόρο παρ' Εφέταις ή παρ' Αρείω Πάγω, που πιστοποιείται από δήλωση του δικηγόρου στο ΔΣ. Ανάκληση της δήλωσης επάγεται απώλεια της ιδιότητας του ασκούμενου. Αυτό πρακτικά συνεπάγεται μια έντονη εξάρτηση, που γίνεται μεγαλύτερη αν ληφθεί υπόψη ότι όσα έργα προβλέπονται για τον ασκούμενο απαιτούν τη σύμπραξη άλλου δικηγόρου. Η υπαγωγή του ασκούμενου δικηγόρου σε καθεστώς ελεύθερου επαγγελματία ήταν ασύμβατη με την πραγματικότητα της άσκησης.

Συνεπώς οι ασκούμενοι δικηγόροι σήμερα, ενώ δεν μπορούν μόνοι να αναλαμβάνουν δουλειές σαν ελεύθεροι επαγγελματίες και δεν έχουν νομικά διασφαλισμένη αμοιβή, είναι ταυτόχρονα υπόχρεοι καταβολής ασφαλιστικών εισφορών και, παρά την έντονη εξάρτηση του ασκούμενου από το δικηγόρο στον οποίο ασκείται, δεν υπάρχει πρόβλεψη συμμετοχής του στις εισφορές.

Πριν περίπου ένα χρόνο, κλήθηκα να παραστώ σε μια συνάντηση ανάμεσα στον τότε Υπουργό Εργασίας και τον Στέλιο Λεριό (Σύμβουλο ΔΣΑ), τον Κωστή Λιακόπουλο και τον Γιώργο Βουνίδη (Σύμβουλοι ΕΑΝΔΑ), καθότι τα θέματα θα με ενδιέφεραν. Τέθηκε κάποια στιγμή η ιδέα της κατοχύρωσης ελάχιστης αμοιβής ασκούμενων δικηγόρων, χωρίς όμως να συζητηθεί περισσότερο γιατί ο υπουργός έδωσε μια απάντηση αναμενόμενη και λογική: Πως να συζητήσω κάτι που δε μου έχει τεθεί ποτέ επισήμως από κάποιον Δικηγορικό Σύλλογο;

Στο σημείο αυτό υπενθυμίζεται ότι αφενός στον Κώδικα Δικηγόρων υπάρχει ρητή πρόβλεψη (13 παρ. 11) περί υποχρέωσης αμοιβής των ασκούμενων, αφετέρου στο παρελθόν (Ν. 4093/2012) είχε κατοχυρωθεί ελάχιστη αμοιβή των ασκούμενων ύψους 600€ μηνιαίως, που όμως καταργήθηκε κατόπιν αντιδράσεων των ΔΣ.

Μετά την «προτροπή» της συγκεκριμένης συνάντησης, θεωρήθηκε πως το ζήτημα ήταν καιρός να ανακινηθεί. Ξεκίνησε με την υποβολή σχετικής πρότασης στο ΔΣ της ΕΑΝΔΑ από τον Κ. Λιακόπουλο και τον Γ. Βουνίδη. Κατόπιν διαβουλεύσεων

και τροποποιήσεων, υιοθετήθηκε. Ακολούθως, τέθηκε στο ΔΣ του ΔΣΑ, με την από 27.06.2022 εισήγηση του συνδυασμού «Με το Δικηγόρο». Πέρασε καιρός μέχρι να μπει στην ημερήσια διάταξη και να συζητηθεί, καθότι για αρκετές συνεδριάσεις δεν ήταν επαρκής ο χρόνος. Όταν τελικά «ο χρόνος έφτασε», εκφράστηκαν πολλές επιφυλάξεις, αρκετές εξ' αυτών φανερά προσχηματικές. Σε κάθε περίπτωση, ξεπεράστηκαν και κατέληξε στην ιστορική απόφαση του ΔΣ της 19.10.2022, που όρισε για τον ΔΣΑ και πρότεινε για τους υπολοίπους ΔΣ ελάχιστη αμοιβή 600 ευρώ πλέον εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.

Ποιο είναι κανονικά το επόμενο βήμα; Να εισηγηθεί ο ΔΣΑ στην Ολομέλεια την υποβολή πρότασης στον Υπουργό Δικαιοσύνης και, με το κύρος που διαθέτει, να βγει μπροστά για την προβολή του ζητήματος στην Πολιτεία.

Τι έχει γίνει έκτοτε από αυτά; Εξ' όσων γνωρίζω, τίποτα. Η Ολομέλεια συνεδρίασε πολλές φορές, αλλά ποτέ δεν τέθηκε το ζήτημα (επισήμως τουλάχιστον). Υπήρξαν πολλές συναντήσεις με τον εκάστοτε Υπουργό Δικαιοσύνης, αλλά ποτέ δε συζητήθηκε το θέμα.

Είναι κοινώς γνωστό ότι μια μεγάλη μερίδα δικηγόρων είναι αντίθετοι στη ρύθμιση αυτής της μαύρης πτυχής της άσκησης και θα δυσαρεστηθούν. Όπως είναι γνωστό και ότι ΔΣ της επαρχίας (στους περισσότερους εκ των οποίων η άσκηση γίνεται άνευ αμοιβής) δε θέλουν οποιαδήποτε αλλαγή. Ωστόσο, η διασφάλιση μιας ελάχιστης αξιοπρεπούς αμοιβής για τους συναδέλφους, που μόλις εισέρχονται στο επάγγελμα, είναι απολύτως αναγκαία για το κύρος του δικηγορικού λειτουργήματος και την εικόνα του κλάδου προς τα έξω. Ο ΔΣΑ αποφάσισε να κινηθεί σε αυτή την κατεύθυνση, και μια αποτελεσματική διεκδίκηση απαιτεί πολυεπίπεδη προσπάθεια, δεν περιλαμβάνει μόνο υπερψήφιση μιας πρότασης.

Η αλλαγή ηγεσίας στα αρμόδια υπουργεία, μετά τις τελευταίες εκλογές, συνεπάγεται δυνατότητα θέσης νέων ζητημάτων στο τραπέζι. Θα δούμε αν, έστω και τώρα, η κατοχύρωση ελάχιστης αμοιβής ασκούμενων θα προβληθεί ή αν θα φανεί πως η απόφαση του ΔΣΑ ήταν τελικά προσχηματική.

▶ **ταναλωτή και δεν έχει υπάρξει ακόμα ρητή πρόβλεψη. Τυχόν δε αντιστάθμισμα (με τη μορφή bonus; με τη μορφή φοροαπαλλαγής;) θα έχει και δημοσιονομικό κόστος.**

Β) Προτείνεται να επέλθουν αλλαγές στο φορολογικό πλαίσιο των ελεύθερων επαγγελματιών και κυρίως σχεδιάζεται να αναγνωρίζονται μόνο οι δαπάνες που διέρονται μέσα από τα ηλεκτρονικά βιβλία MyDATA, ενώ συγχρόνως εξετάζεται να γίνει υποχρεωτική η χρήση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, σε συνδυασμό με κίνητρα για τις επιχειρήσεις. Επιπλέον, συζητείται το ενδεχόμενο οι επιχειρήσεις ή οι αυτοαπασχολούμενοι που δηλώνουν δαπάνες υψηλότερες από τον μέσο όρο να είναι υποψήφιος για έλεγχο. Τα σχετικά μέτρα θα συνδυαστούν με την υποχρεωτική έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων, που συζητείται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με προοπτική να εφαρμοστεί, για όσα κράτη μέλη το επιθυμούν, από τον Ιανουάριο του 2024.

ΑΝΤΙΛΟΓΟΣ: υπάρχουν δαπάνες μικρού ύψους. αλλά καθημερινής συχνότητας των δικηγόρων, άμεσα συνυφασμένες με την καθημερινή δικη-

γορία, που θα πρέπει να συνεχίσουν να αφαιρούνται, χωρίς να απαιτείται να δικαιολογηθούν μέσω mydata για να εκπέσουν λ.χ. φωτοτυπίες.

Γ) Επανεξέταση κινήτρων για ηλεκτρονικές αποδείξεις από μηδενική βάση με δημιουργία νέου πλαισίου, το οποίο θα είναι πιο ελκυστικό για τους φορολογούμενους ώστε να μην επιλέγουν να πληρώνουν με μετρητά. **ΑΝΤΙΛΟΓΟΣ: η συγκεκριμένη πρόταση απαιτεί αλλαγή νοοτροπίας του καταναλωτή, και να συνδυαστεί με την πρόταση που θα προκύψει για την υλοποίηση του ανωτέρω υπό Α). Είναι υπό εξέταση και υπό αμφισβήτηση η χρησιμότητά του.**

Δ) Θεσμοθέτηση της Ηλεκτρονικής Εφαρμογής «Arrodixi», ήτοι ένα **νέο σύστημα ηλεκτρονικών καταγγελιών** με ανταποδοτικά οφέλη ή και παροχή χρηματικής αμοιβής για όσους αποκαλύπτουν φαινόμενα φοροδιαφυγής.

ΑΝΤΙΛΟΓΟΣ: Σε όλες τις αντίστοιχες περιπτώσεις εφαρμογής «καταδοτικών» συστημάτων παρατηρήθηκε ότι και δεν παρήχθησαν τα αποτελέσματα που υπολογίζονταν και έγινε κατάχρηση της δυνα-

τότητας καταγγελίας, με καταγγελίες από ανταγωνιστές ή και κακεντρεχείς καταναλωτές.

Ε) Εξετάζεται να εφαρμοστεί το ψηφιακό πελατολόγιο για γιατρούς, δικηγόρους και άλλες ομάδες, στηριζόμενο στη μελέτη του IOBE που έχει ήδη δημοσιευτεί.

ΑΝΤΙΛΟΓΟΣ: το μέτρο θα κριθεί ad hoc, αλλά αμφισβητείται η χρησιμότητά του αφ' ης στιγμής υπάρχει ήδη καταγραφή των πελατών μέσω του mydata.

Αντί επιλόγου: παρά την αύξηση των ηλεκτρονικών τρόπων τιμολόγησης και καταγραφής των συναλλαγών, φαίνεται η φοροδιαφυγή να ζει και βασιλεύει και το αναγνωρίζει και ο ίδιος ο κ. Στουρνάρας, καθώς προσφάτως δήλωσε ότι τα δηλωθέντα εισοδήματα είναι 80 δισ. ευρώ, αλλά η κατανάλωση ανέρχεται σε 140 δισ. Ευρώ, συνεπώς υπάρχουν άλλα 60 δισ. ευρώ που κυκλοφορούν στη χώρα «κάτω από το ραντάρ». Δεν αμφισβητείται ότι πρέπει να ληφθούν μέτρα που να οδηγούν στην πάταξή της, αλλά **ειδικά για τους δικηγόρους να ληφθούν υπ' όψιν οι ιδιαιτερότητες του επαγγέλματος.**

Φορολογικό Ημερολόγιο

Οκτώβριος 2023

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ
20/10/2023	Τα συμφωνητικά που καταρτίζονται μεταξύ επιτηδευματιών ή τρίτων καταχωρούνται από κάθε υπόχρεο επιτηδευματία ηλεκτρονικά μέσω εφαρμογής TAXISnet με την ονομασία «Κατάσταση Συμφωνητικών παραγράφου 16 άρθρου 8 Ν. 1882/1990», η οποία υποβάλλεται μέχρι την 20ή ημέρα των μηνών Ιανουαρίου, Απριλίου, Ιουλίου, Οκτωβρίου εκάστου έτους, στην οποία (κατάσταση) συμπεριλαμβάνονται τα συμφωνητικά που καταρτίστηκαν το αμέσως προηγούμενο ημερολογιακό τρίμηνο.
26/10/2023	Υποβολή ανακεφαλαιωτικού πίνακα παροχής και λήψης υπηρεσιών, για συναλλαγές που αφορούν τον μήνα Σεπτέμβριο.
30/10/2023	Καταληκτική ημερομηνία για την τακτική συνέλευση εταιρών Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ι.Κ.Ε. (με χρήση που έληξε στις 31.12 του προηγούμενου έτους).
31/10/2023	Υποβολή δήλωσης Φ.Π.Α. (χρεωστικής - μηδενικής - πιστωτικής) για επιχειρήσεις με απλογραφικά και διπλογραφικά βιβλία, μηνός Σεπτεμβρίου.
31/10/2023	Υποβολή δήλωσης απόδοσης παρακρατούμενου φόρου, σύμφωνα με τις διατάξεις, της περ. δ' της παρ. 1 του άρθ. 64 και των περ. α' και γ' της παρ. 5 του άρθ. 69 του ν. 4172/2013 (επιχειρηματικής δραστηριότητας, προκαταβλητέου φόρου επί δικηγορικών αμοιβών, καταβλητέων μερισμάτων δικηγορικών συλλόγων κ.λπ.) (περιόδου Αυγούστου).
31/10/2023	Διαβίβαση στην ψηφιακή πλατφόρμα myData δεδομένων εξόδων τιμολόγησης, εσόδων αυτοτιμολόγησης και εξόδων μισθοδοσίας για το έτος 2022.
31/10/2023	Υποβολή Α.Π.Δ. e-Ε.Φ.Κ.Α. μηνός Σεπτεμβρίου από τους εργοδότες κοινών επιχειρήσεων ανεξαρτήτως αριθμού μητρώου.
31/10/2023	Υποβολή ετήσιου πίνακα προσωπικού (Ε4) στο πληροφοριακό σύστημα ΕΡΓΑΝΗ.

Νοέμβριος 2023

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ
19/11/2023	Σύγκληση Συνέλευσης - Δημοσίευση Οικονομικών Καταστάσεων.
26/11/2023	Υποβολή ανακεφαλαιωτικού πίνακα παροχής και λήψης υπηρεσιών, για συναλλαγές που αφορούν τον μήνα Οκτώβριο.
30/11/2023	Υποβολή δηλώσεων ΦΠΑ μηνός Οκτωβρίου για διπλογραφικά βιβλία.
30/11/2023	Υποβολή Α.Π.Δ. μηνός Οκτωβρίου από τους εργοδότες κοινών επιχειρήσεων ανεξαρτήτως αριθμού μητρώου.
30/11/2023	Υποβολή ετήσιων δηλώσεων Πόθεν Έσχες (Δ.Π.Κ. και Δ.Ο.Σ.) έτους 2023 (χρήση 2022).
30/11/2023	Υποβολή δήλωσης απόδοσης παρακρατούμενου φόρου, σύμφωνα με τις διατάξεις, της περ. δ' της παρ. 1 του άρθ. 64 και των περ. α' και γ' της παρ. 5 του άρθ. 69 του ν. 4172/2013, περιπτώσεις επιχειρηματικής δραστηριότητας, προκαταβλητέου φόρου επί δικηγορικών αμοιβών, καταβλητέων μερισμάτων δικηγορικών συλλόγων μηνός Σεπτεμβρίου.
30/11/2023	Οι εκμισθωτές ακίνητης περιουσίας υποχρεούνται να δηλώνουν όλα τα πληροφοριακά στοιχεία των αρχικών ή τροποποιητικών μισθώσεων, μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα από την έναρξη της μίσθωσης ή την ημερομηνία που λαμβάνει χώρα η τροποποίηση της, ανεξάρτητα αν πρόκειται για γραπτή ή προφορική συμφωνία. Σε περίπτωση λύσης της μίσθωσης, ο εκμισθωτής υποχρεούται να δηλώνει τη λύση αυτής μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα από τη λύση της, διαφορετικά η συμφωνία της μίσθωσης θεωρείται ότι είναι σε ισχύ.
30/11/2023	Διαβίβαση στην ψηφιακή πλατφόρμα myData από τον λήπτη, δεδομένων απόκλισης διαβίβασης και παράλειψης διαβίβασης του εκδότη για το έτος 2022.

Δεκέμβριος 2023

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ
26/12/2023	Υποβολή ανακεφαλαιωτικού πίνακα παροχής και λήψης υπηρεσιών, για συναλλαγές που αφορούν τον μήνα Νοέμβριο.
29/12/2023	Υποβολή δηλώσεων ΦΠΑ μηνός Νοεμβρίου για διπλογραφικά βιβλία.
31/12/2023	Διαβίβαση στην ψηφιακή πλατφόρμα myData εγγραφών τακτοποίησης εσόδων και εξόδων για το έτος 2022.
31/12/2023	Υποβολή Αναλυτικών Περιοδικών Δηλώσεων (Α.Π.Δ) των ετών 2019 και 2020, για έμμισθους δικηγόρους, μισθωτούς μηχανικούς και υγειονομικούς, μέσω της ηλεκτρονικής υπηρεσίας τροποποίησης Α.Π.Δ. του Ε.Φ.Κ.Α.
31/12/2023	Οι εκμισθωτές ακίνητης περιουσίας υποχρεούνται να δηλώνουν όλα τα πληροφοριακά στοιχεία των αρχικών ή τροποποιητικών μισθώσεων, μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα από την έναρξη της μίσθωσης ή την ημερομηνία που λαμβάνει χώρα η τροποποίηση της, ανεξάρτητα αν πρόκειται για γραπτή ή προφορική συμφωνία. Σε περίπτωση λύσης της μίσθωσης, ο εκμισθωτής υποχρεούται να δηλώνει τη λύση αυτής μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα από τη λύση της, διαφορετικά η συμφωνία της μίσθωσης θεωρείται ότι είναι σε ισχύ.

Φορολογικές επισημάνσεις

- Επισημαίνουμε την προσοχή των συναδέλφων, πηγαίνοντας προς το κλείσιμο του φορολογικού 2023, εφεξής οι φορολογικοί έλεγχοι εστιάζονται στα έσοδα της χρήσης, τα οποία θα πρέπει να καλύπτουν τις πραγματικές δαπάνες της χρήσης (σχολεία παιδιών, χρεωστικές κάρτες, δαπάνες διαβίωσης).
- Σύμφωνα με τις εξαγγελίες του Πρωθυπουργού στην ΔΕΘ από 01/01/2024 οι δαπάνες της επιχειρηματικής δραστηριότητας θα εκπίπτουν με την προϋπόθεση ότι έχουν αποσταλεί και χαρακτηριστεί στο my data. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι και οι ημερομηνίες αλλά και οι υποχρεώσεις για το my data δεν θα είναι τόσο ελαστικές όσο σήμερα.

- Με την εγκύκλιο 1072976/9-5-2012 είχε διευκρινισθεί ότι η ειδική αποζημίωση που καταβάλλεται σε δικηγόρους, συμβολαιογράφους, άμισθους υποθηκοφύλακες ιδιώτες γραμματείς και διερμηνείς που διορίζονται ως αντιπρόσωποι δικαστικής αρχής, κατά τη διενέργεια βουλευτικών εκλογών, θεωρείται εισόδημα ως μη προερχόμενο από την άσκηση του ελεύθεριου επαγγέλματος. Το ποσό της εκλογικής αποζημίωσης θα αναγραφεί στη δήλωση ΦΠΑ στον κωδικό 310 «Εκροές απαλλασσόμενες και εξαιρούμενες χωρίς δικαίωμα έκπτωσης». Επισημαίνουμε ότι σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1191/2015, το συγκεκριμένο ποσό δεν θα καταχω-

ρηθεί στον κωδικό 312 «Κύκλος εργασιών», καθώς στο ποσό του κωδικού αυτού δεν καταχωρούνται οι εξαιρούμενες πράξεις που έχουν καταχωρηθεί στον κωδικό «310» π.χ. αποζημιώσεις, μέρος δικηγορικού συλλόγου κλπ, με εξαίρεση τις επιδοτήσεις και τις επιχορηγήσεις σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ΠΟΛ.1056/2002, οι οποίες συνεχίζουν να καταχωρούνται στον κωδικό αυτό. Στο έντυπο Ε1 η εκλογική αποζημίωση (παρ.1.αρ.108 Π.Δ.26/2012) αναγράφεται στους κωδικούς 657-658 ή 617-618 (Εισοδήματα που εξαιρούνται από φόρο και εισφορά).

Μπάσκετ

Του Τίτου Χριστόπουλου, Δικηγόρου Αθηνών

Τον τίτλο της πρωταθλήτριας κατέκτησε η ομάδα καλαθοσφαίρισης του ΔΣΑ «ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΘΗΝΩΝ» στη διοργάνωση του 14ου Πανελληνίου Πρωταθλήματος Καλαθοσφαίρισης Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδας & Κύπρου, που διεξήχθη τον Ιούλιο στην Πιερία με διοργανωτή τον ΔΣ Κατερίνης.

Στον τελικό της διοργάνωσης η ομάδα του Συλλόγου μας κέρδισε την ομάδα «ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ» του ΔΣ Θεσσαλονίκης, ενώ προηγουμένως είχε επιβληθεί στον ημιτελικό της ομάδας «ΟΜΙΛΟΣ-ΕΔΡΑ», επίσης του ΔΣ Θεσσαλονίκης, και στους προηγούμενους αγώνες είχε κερδίσει τις ομάδες του ΔΣ Λευκωσίας και Λεμεσού. Ήταν ο 6ος συνεχόμενος και 8ος συνολικά τίτλος που κατακτά η ομάδα του Συλλόγου μας στην 11η συνεχόμενη παρουσία της στον τελικό της διοργάνωσης, στις 11 συμμετοχές της στον θεσμό.

Η έτερη ομάδα του ΔΣΑ «ΑΣΤΕΡΑΣ ΕΥΕΛΠΙΔΩΝ» αγωνίστηκε με ελλείψεις και δεν κατάφερε να προκριθεί στην πρώτη 8άδα από τη φάση των ομίλων και να επαναλάβει την καταπληκτική περσινή της πορεία.

Πολυτιμότερος παίκτης της διοργάνωσης αναδείχθηκε και πάλι ο παίκτης της πρωταθλήτριας ομάδας του ΔΣΑ Γιάννης Παπαγεωργόπουλος.

Στα αξιοσημείωτα της διοργάνωσης η παρουσία του θρύλου του αθλήματος Παναγιώτη Παννάκη στην καθιερωμένη δεξίωση των ομάδων από τον διοργανωτή, καθώς και η αναμετάδοση του τελικού από τον γνωστό αθλητικογράφο Βασίλη Σκουντή.

Η επόμενη διοργάνωση θα διεξαχθεί στην Αθήνα το ερχόμενο καλοκαίρι.

Ποδόσφαιρο

Του Τίτου Χριστόπουλου, Δικηγόρου Αθηνών

Τον τίτλο της πρωταθλήτριας Ελλάδος κατέκτησε η ποδοσφαιρική ομάδα του Συλλόγου μας «ΣΟΛΩΝ» στο 38ο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου Δικηγορικών Συλλόγων, η τελική φάση του οποίου διεξήχθη στο Ηράκλειο Κρήτης, 6 με 16 Ιουλίου 2023.

Στον τελικό, που έγινε στο γήπεδο του ΟΦΗ, η ομάδα του Σόλωνα κέρδισε την ομάδα «ΑΡΜ.Α.» του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης με 3-2 στην παράταση (κανονικός αγώνας 2-2), αν και έχανε στο ημίχρονο με 0-2. Στους προηγούμενους αγώνες της στην τελική φάση η ομάδα του Σόλωνα κέρδισε την ομάδα του ΔΣ Χαλκίδας με 3-1, την ομάδα «Δράκων» του ΔΣ Αθηνών με 2-0, ανεδείχθη ισόπαλη με την ομάδα του ΔΣ Ηρακλείου με 3-3, προκρίθηκε χωρίς αγώνα από τον προημιτελικό και κέρδισε στον ημιτελικό την ομάδα «Νέμεσις» του ΔΣ Αθηνών με 2-1.

Ήταν ο 9ος τίτλος που κατακτά η ομάδα «ΣΟΛΩΝ», στις 12 παρουσίες της σε τελικό Πρωταθλήματος, ενώ προηγουμένως είχε κατακτήσει και το κύπελλο, η τελική φάση του οποίου διεξήχθη στο Βόλο, κερδίζοντας στον τελικό με 2-0 την ομάδα «Νέμεσις» επίσης του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών.

Στην τελική φάση του Πρωταθλήματος στο Ηράκλειο συμμετείχαν συνολικά 16 ομάδες και οι τέσσερις από αυτές ήταν από το Σύλλογό μας. Πλην της ομάδας του Σόλω-

να, που κατέκτησε τον τίτλο, συμμετείχαν και οι ομάδες «Νέμεσις», που έφτασε μέχρι τον ημιτελικό, «Δράκων», που έφτασε μέχρι τον προημιτελικό, και «Sui Generis», που αγωνίστηκε στη φάση των ομίλων.

Πολυτιμότερος παίκτης αναδείχτηκε ο Βίκτωρας Στεφανόπουλος του Σόλωνα, ο οποίος πέτυχε τα τρία τέρματα της ομάδας του Σόλωνα στον τελικό, ενώ ατομικές διακρίσεις πέτυχαν οι παίκτες της ομάδας του ΔΣΑ «Νέμεσις»: Μιχάλης Χρόνης (καλύτερος τερματοφύλακας) και Βασίλης Βασιλείου (καλύτερο γκολ).

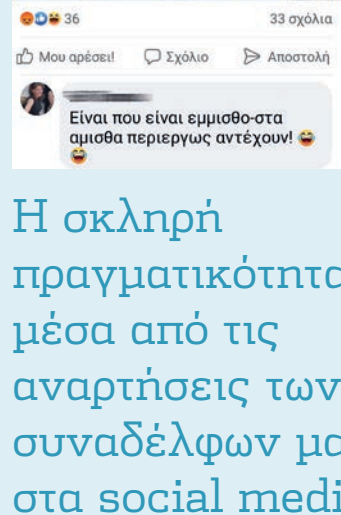
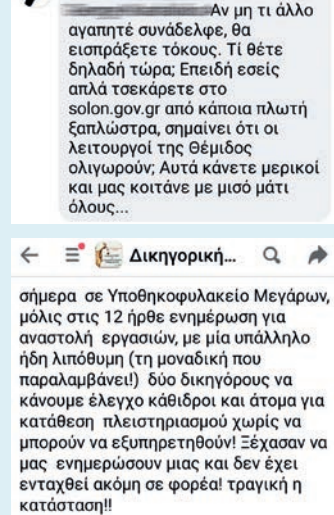
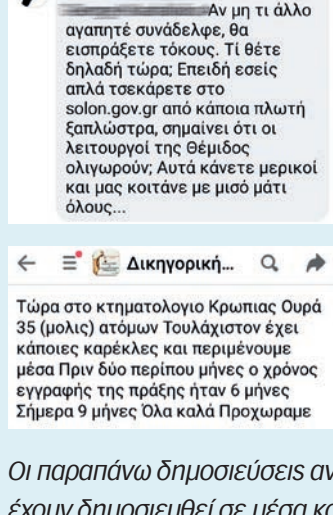
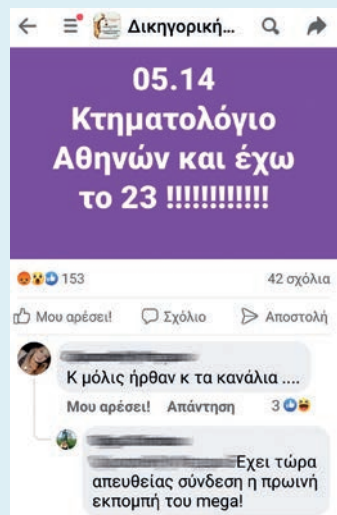
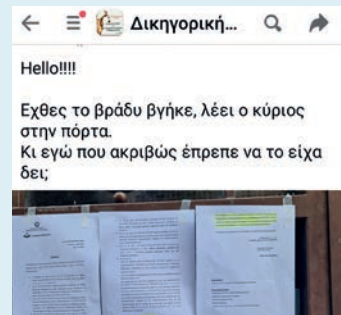
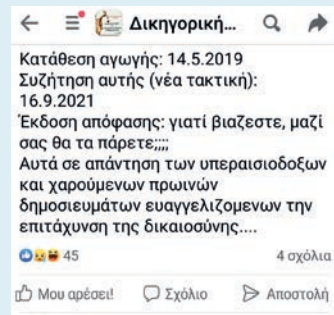
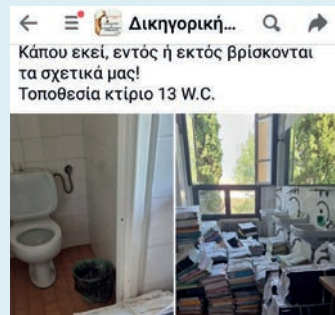
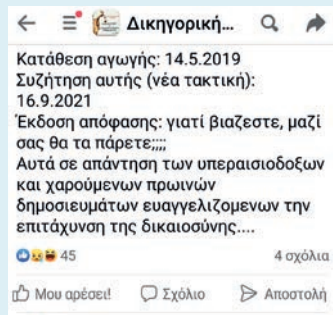
Η ανάληψη της επόμενης διοργάνωσης του Πρωταθλήματος έγινε από το ΔΣ Ιωαννίνων και αυτή του κυπέλλου από το ΔΣ Χαλκίδας.

Τρε-law καταστάσεις

Ή αλλιώς ιστορίες καθημερινής δικηγορικής τρέλας από τον κόσμο των δικαστηρίων, υποθηκοφυλακείων, κτηματολογικών γραφείων και λοιπών δημοσίων υπηρεσιών.

Tns Δήμητρας Α. Χαλά, Δικηγόρου Αθηνών ΜΔΕ

Οι παραπάνω δημοσιεύσεις αναπαράγονται αυτούσιες όπως έχουν δημοσιευθεί σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Η σκληρή πραγματικότητα μέσα από τις αναρτήσεις των συναδέλφων μας στα social media

Νέο δικαστικό έτος λοιπόν... και... πάμε σαν άλλοτε...

- Σαν να μην πέρασε μια μέρα λοιπόν... ενώ στην πραγματικότητα πέρασαν πολλές από την τελευταία φορά που τα είπαμε... Νέος (Παλιός) Πρόεδρος ΔΣΑ... Νέα (Παλιά) Κυβέρνηση... κατά τα λοιπά, η ζωή -και η τρέλα- συνεχίζεται...
 - Σαν να μην πέρασε μια μέρα λοιπόν... και το Όσκαρ τραγελάφου απονέμεται επάξια στο απόλυτο trend της εποχής μας, που πλέον έχει γίνει "κανονικότητα"... στην απερίγραπτη κατάσταση των Υποθηκοφυλακείων και των Κτηματολογικών Γραφείων... Είσαι πολίτης ή επαγγελματίας? Θεσ να προβείς σε καταχώρηση πράξης? Ξέχνα όσα ήξερες... πρώτα θα περάσεις από δοκιμασίες επιπέδου Survivor και AN αντέξεις... τότε ΙΣΩΣ και να καταφέρεις να φτάσεις στον τελικό του γκισέ εξυπηρέτησης... προσοχή όμως... υπάρχουν πολλές παγίδες στις πίστες του παιχνιδιού και νέοι υπολογίσιμοι αντίπαλοι (μεταγραφάκηδες)...

- Σαν να μην πέρασε μια μέρα λοιπόν... και το πιο σύντομο ανέκδοτο είναι χωρίς αμφιβολία «η επιτάχυνση της δικαιοσύνης»... μάλιστα, αντί να επιταχύνουμε τις διαδικασίες που καθυστερούν, αποφασίσαμε να επιβραδύνουμε ακόμα και αυτές τις ελάχιστες που λειτουργούσαν πιο γρήγορα (μικροδιαφορές, συναινετικές προσημειώσεις κ.ο.κ.)... και βέβαια, πιθανότερο να κερδίσει κανείς το τζόκερ παρά να παραλάβει εγκαίρως πιστοποιητικό -κληρονομικό ή άλλο- που έχει παραγγείλει... κάποιος τελικά δεν κατάλαβαν την αρχαία ρήση «σπεύδε βραδέως»...
 - Σαν να μην πέρασε μια μέρα λοιπόν... και αντί να έχουμε επιτύχει έστω το minimum, να βελτιώσουμε δηλαδή έστω σε υλικοτεχνικό επίπεδο τις υποδομές των δικαστηρίων, υιοθετήσαμε τη νέα κουλτούρα των «ακραίων καιρικών φαινομένων» (και πάντα σε βάρος των δικηγόρων). Ψύχος? Παγετός? Ακραίος

καύσωνας? Αγαπητοί δικηγόροι... εσείς είστε παντός καιρού και οφείτε να είστε στη θέση σας... απλώς δε θα είναι οι υπηρεσίες εκεί για εσάς...
 - Σαν να μην πέρασε μια μέρα λοιπόν... ναι, όλοι κάπου ανήκουμε πολιτικά και ιδεολογικά... και οι κοινωνικές συναναστροφές με πολιτικούς είναι θεμιτές και δικαίωμα του καθενός... είναι κρίμα όμως κάποιοι να χρησιμοποιούν αποκάλυπτα τη θεσμική τους ιδιότητα ως πρόεδροι ή σύμβουλοι λειτουργώντας ως κομματικά φερέφωνα της όποιας πλευράς... as κρατάμε και λίγο τα προσχήματα βρε παιδιά...
 - Σαν να μην πέρασε μια μέρα λοιπόν... as αγωνιστούμε όλοι λοιπόν για να αλλάξουμε τα κακώς κείμενα, ο καθένας από την πλευρά του... γιατί στην εποχή μας, η Θέμις έχει καταντήσει παροπλισμένη και αδύναμη να σηκώνει και ρομφαία και ζυγό... και με καλυμμένα τα μάτια, όχι για να είναι αδέκαστη αλλά για να μη βλέπει τα χάλια μας...

Προσθήκη + Αντίκρουση

- Καιρό έχουμε να τα πούμε! Πράγματι, χρειαστήκαμε μια μικρή ανάπαυλα αναδιοργάνωσης, ώστε να επανέλθουμε δριμύτεροι και σίγουρα ανανεωμένοι. Το μαγαζί μας είναι πάλι παρόν στα δικαστήρια και τους δικηγόρους. Όστε να σας μεταφέρουμε τις σκέψεις μας, τις προτάσεις μας, τους προβληματισμούς μας και βεβαίως τα νέα μας! Ασφαλώς και για να φιλοξενούμε χρήσιμη και πλούσια αρθογραφία.

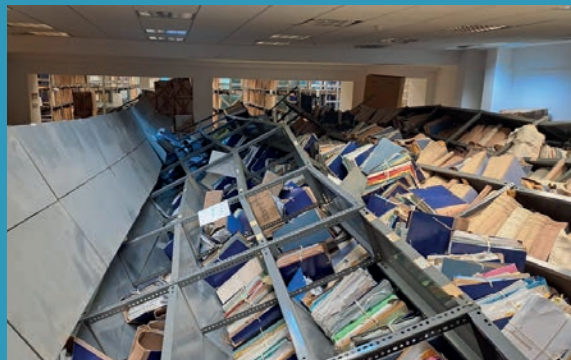
- Βεβαίως έχει περάσει αρκετός καιρός από ότα να είπαμε τελευταία φορά και έκτοτε έχουν συμβεί πολλά. Βέβαια από την άλλη φαίνεται να μην έχει αλλάξει και τίποτα. Στο Σύλλογο μας δεν έχει συμβεί κάτι σημαντικό, κάτι ιδιαίτερο που να αφορά τους δικηγόρους ούτε βέβαια κάποια σοβαρή αλλαγή ή παρέμβαση που να αφορά τους πολλούς. Γενικά αποτελεί κοινή διαπίστωση ότι αυτή η θητεία, που βρισκόμαστε ήδη στα μέσα της, κυλάει σχεδόν αδιάφορα, χωρίς να αφήνει κάτι σημαντικό πίσω της.

- Από την άλλη, σε γενικότερο επίπεδο στο χώρο της Δικαιοσύνης, βρισκόμαστε πάνω κάτω εκεί που βρισκόμασταν πάντα. Εξαγγελίες για σοβαρές τομές προς επίτευξη της περιβόητης επιτάχυνσης της Δικαιοσύνης! Η αλήθεια είναι ότι αυτή τη φορά, κάποια από τα μέτρα που συζητούνται, πράγματι φαίνεται να μπορούν να αποδώσουν κάποιους καρπούς. Ωστόσο αναμένουμε και τις πράξεις πέρα από τα λόγια.

- Στα αξιολημείωτα των τελευταίων μηνών το «κατόρθωμα» της ηγεσίας του σώματος να δικάσει τους δικηγόρους με την πρωτοβουλία της να μη διορίζονται στις δεύτερες εθνικές εκλογές ως δικαστικοί αντιπρόσωποι οι δικηγόροι που είχαν διοριστεί στις πρώτες. Και βεβαίως πρόκειται για κατόρθωμα, καθώς για πρώτη φορά επλήγη τόσο πολύ η αξιοπιστία της διαδικασίας διορισμού των δικαστικών αντιπροσώπων, όπως άλλωστε για πρώτη φορά προκλήθηκε τέτοιος δικασμός και αναστάτωση στο δικηγορικό σώμα, για μια διαδικασία που μέχρι τότε ήταν ρουτίνα.

- Κατά τα άλλα η ζωή κυλάει ήρεμα στους κόλπους

του ΔΣΑ. Οι βαρυσήμαντες ανακοινώσεις παραμένουν ανακοινώσεις και με την καθημερινότητα των δικηγόρων ελάχιστοι ασχολούνται ουσιαστικά. Και μιας και αναφερόμαστε σε βαρυσήμαντες ανακοινώσεις, τι γίνεται με το νέο κτίριο του ΔΣΑ, που εξαγγέλθηκε μετά Βαϊών και κλάδων, και κατά την προηγούμενη θητεία και στην τρέχουσα; Και μάλιστα συστήθηκε και αρμόδια Επιτροπή; Καμία απολύτως ενημέρωση, προφανώς παραπέμφθηκε στις «καλένδες».

Ελληνική Δικαιοσύνη 2023

- Κάτι βέβαια σημαντικό που έχει αλλάξει κατά την τρέχουσα θητεία, το έχουμε προσέξει όλοι, είναι η έντονη κομματικοποίηση πολλών εντός του ΔΣΑ. Από το «υπερκομματικό» της προηγούμενης θητείας οδηγηθήκαμε στην ύψωση των κομματικών λάβαραν στην τρέχουσα. Ασφαλώς και είναι αναφαίρετο δικαίωμα καθενός να υποστηρίζει όποιο κόμμα θέλει στην κοινωνία. Αρκεί αφενός αυτό να μη γίνεται εις βάρος των συμφερόντων μας και αφετέρου αυτοί που το κάνουν να μην κουνάνε το δάχτυλο σε άλλους.

- Για να μείνουμε λίγο ακόμα στο χώρο της πολιτικής, εξαιρετικά δυσάρεστη έκπληξη η επιχειρούμενη από την κυβέρνηση θέσπιση τεκμαρτού εισοδήματος για όλους τους ελεύθερους επαγγελματίες. Πρόκειται για ένα μέτρο εντελώς άδικο και αναποτελεσματικό εν τέλει, τόσο ως προς την επίτευξη του κύριου στόχου, ήτοι της πάταξης της φοροδιαφυγής, όσο και για τα ίδια τα δημόσια ταμεία. Η πά-

ταξη της πράγματι υπάρχουσας φοροδιαφυγής δεν μπορεί να γίνεται με οριζόντια μέτρα επί δικαίων και αδικών. Υπάρχουν πλέον τα μέσα και οι τεχνικές για την αντιμετώπιση της, μέτρα από το χρονοντούλαπο της ιστορίας, καταδικασμένα πολιτικά και δικαστικά, μόνο ζημιά προκαλούν.

- Είναι πραγματικά εξοργιστικό να ακούς από ανθρώπους που δεν γνωρίζουν, που δεν έμαθαν ποτέ, τι πάει να πει ο κάθε μήνας σου να μπαίνει με έξοδα, πολλά έξοδα, και να πασχίζεις να τα φέρεις βόλτα με μεγάλο αγώνα, άγχος, ανασφάλεια! Αυτό ακριβώς σημαίνει ελεύθερο επάγγελμα σήμερα στην Ελλάδα και είναι τουλάχιστον αφελές να επιδιώκουν κάποιοι να το συγκρίνουν με τη μισθωτή εργασία!

- Σίγουρα θα ήταν πολύ πιο χρήσιμο για την κυβέρνηση να επικεντρωθεί στην αναβάθμιση των υποδομών της Δικαιοσύνης, οι οποίες, το γνωρίζουμε όλοι, βρίσκονται σε τραγική κατάσταση στο Πρωτοδικείο και το Εφετείο Αθηνών. Το πρόσφατο περιστατικό με τα ράφια στο Εφετείο που έπεσαν και πλάκωσαν υπαλλήλους, έκαναν πλέον γνωστό, με τον πιο εμφαντικό τρόπο, τις συνθήκες αυτές και σε όλη τη χώρα. Τραγελαφικές εικόνες που δυστυχώς όμως δεν μας προξενούν εντύπωση στους παροικούντες την Ιερουσαλήμ. Ας ελπίσουμε ότι έστω και τώρα θα κινητοποιούν άμεσα οι αρμόδιες υπηρεσίες, να βελτιώσουν ό,τι μπορεί να βελτιωθεί.

- Τέλος, πρόσφατα έλαβαν χώρα οι αρχαιρεσίες στην Ένωση Ποινικολόγων και Μαχόμενων Δικηγόρων. Πρόκειται για ένα σωματείο δικηγορικό, ανάμεσα σε πολλά άλλα. Φαίνεται όμως ότι η πλούσια δράση του τα τελευταία χρόνια κινητοποίησε πολλές και ετερόκλητες δυνάμεις, που μάλλον ζήλευσαν τη δόξα (;) του και θέλησαν να την οικειοποιηθούν. Μάλιστα μαθαίνουμε ότι σε αυτή την κατεύθυνση κινητοποιήθηκαν και πήγαν να ψηφίσουν ακόμα και βουλευτές των «προοδευτικών» δυνάμεων...! Τιμή βεβαίως για το σωματείο η εγγραφή ως μελών του εκπροσώπων του κοινοβουλευτικού χώρου. Όμως «ποινικολόγοι» και «μαχόμενοι» δικηγόροι βουλευτές; Το είδαμε και αυτό!